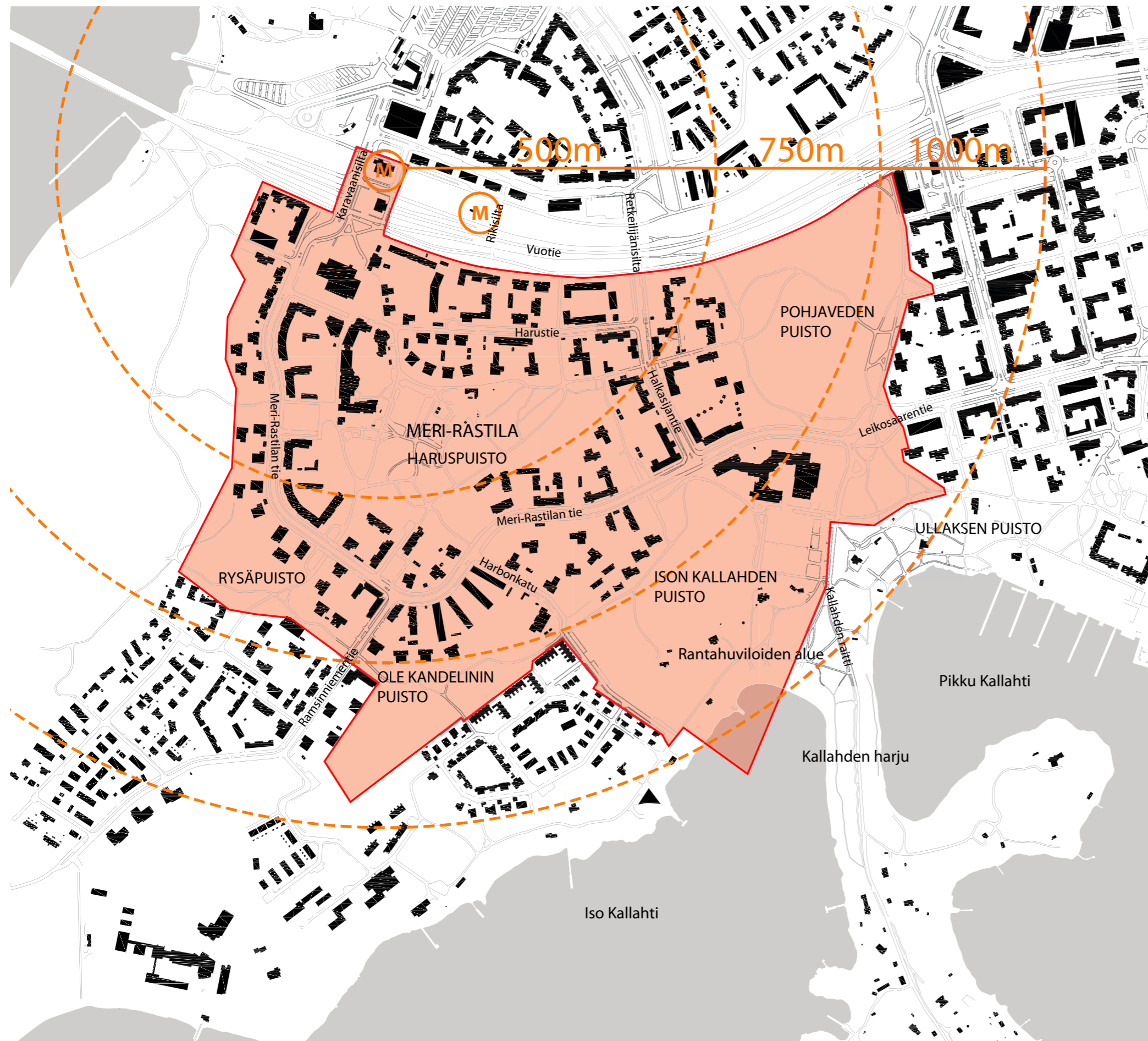

M E R I - R A S T I L A

kaupunkitilojen analyysi ja ideasuunnitelma
10.09.2015

Esittely

Työn laatinut maisema-arkkitehtitoimisto MASU PLANNING toimieskintona Helsingin kaupungin Lähiöprojektille ja Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston Täydennysrakentamisprojektille. Työ on tehty osana Meri-Rastilan kaupunki uudistusprojektia talven 2014-2015 sekä kevään 2015 aikana.

Työ esittelee viheralueiden ja kaupunkitilojen kehittämiseen ideasuunnitelman, jonka tarkoituksena on parantaa alueen puistoja, aukioita, katuja ja kevyen liikenteen reitistöä. Työn lähtökohtana on kehittää Meri-Rastilan keskeisiä vetovoimatekijöitä, vehreitä kävelyreittejä, arvokkaita luontoarvoja sekä yhteisöllistä leikkipuistoa Haruspuistossa. Meri-Rastilan asemakaavoituksen kaavaluonnoksen työstäminen on aloitettu työn yhteydessä, ja ne ovat vaikuttaneet toinen toisiinsa. Meri-Rastilan nykyiselle asuinalueelle kaavillaan uutta asuinrakentamista, jonka lähtökohtana on tiivistää olemassa olevaa kaupunkirakennetta huomattavasti. Lähiö- ja Täydennysrakentamisen visiona on, että 10-15 vuoden kuluessa alueelle valmistuisi asuntoja noin 3300-4600 asukkaalle. Suunnittelualue on rajattu asemakaavoitusalueen mukaisesti. Ideasuunnitelmalla huomioidaan myös Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava, vaikka se ei ole osa käynnissä olevaa asemakaavahanketta.

Työ koostuu kolmesta osiosta: analyseista, kehittämissiioista ja suunnitelmasta

- Analyysi-kappale jakautuu kahteen osioon. Ensimmäisessä tutkitaan maisemallisia ja toiminnallisia lähtökohtia. Toisessa tarkastellaan asukkaiden ja alueelle tulevien liikkumista alueella sekä olevien viheralueiden toimintoja ja käyttäjäryhmiä.
- Toisessa kappaleessa luodaan virkistys- ja kaupunkitiloille kehittämissiioita. Esitetyt visiot pohjautuvat kaupunkisuunnitteluviraston täydennysrakentamistutkimuksiin.
- Kolmannessa kappaleessa esitellään kaaviomainen kokonais suunnitelma. Tarkastellaan tarkempien tutkimien kautta reitistön ja toimintojen mitoitusta ja sijoittelua Haruspuiston, Pohjaveden puiston ja Ison Kallahden puiston osilta.

Työryhmä

Työtä on Täydennysrakentamis- ja Lähiöprojektin toimesta ohjattu suunnittelutyöryhmän ja ohjausryhmän kokouksilla. Yhdessä konsultin kanssa on keskusteltu rakentamisen paikoista ja alueen tärkeistä säilytettävistä ja korostettavista vetovoimatekijöistä. Työhön on liittynyt myös kaksi asukasta-pahtumaa: Rastilan Rieha ja Meri-Rastilan kyläjuhlat. Näissä on kerätty asukkaiden mielipiteitä, kehittämissiioita ja käyttäjäkokemuksia on kerätty. Lisäksi asukkaat ovat työn edetessä päässeet kommentoimaan virkistysalueille ja kaupunkitiloille asetettuja visioita ja päämääriä.

Työstä on vastannut maisema-arkkitehti Malin Blomqvist. Työryhmään ovat kuuluneet maisema-arkkitehti Sarianna Salminen ja maisema-arkkitehti yo Inka Norros.

Suunnittelutyöryhmään kuuluivat Linda Wiksten (Lähiöprojekti, KSV:n täydennysrakentamisprojekti), Pia Sjöroos (KSV:n täydennysrakentamisprojekti), Tero Santaoja (Lähiöprojekti), Nina Mouhu (HKR, Arkkitehtuuri osasto), Juha Hietanen (KSV, Liikennesuunnittelu osasto), Mari Soini (KSV, Ympäristötoimisto), Peik Salonen (KSV, Teknis-taloudellinen osasto), Hanna Lehtiniemi (Liikuntavirasto), Inga Valjakka (KSV, Liikennesuunnittelu osasto), Tiina Anttila-Lehtonen (KSV, vuorovaikutussuunnittelija) sekä Kati Kivelä (KSV, Yleiskaavaosasto).

Suunnittelutyön ohjausryhmään kuuluivat Linda Wiksten (Lähiöprojekti, KSV:n täydennysrakentamisprojekti), Pia Sjöroos (KSV:n täydennysrakentamisprojekti), Tero Santaoja (Lähiöprojekti), Hanna Lehtiniemi (Liikuntavirasto), Laura Yli-Jama (HKR, Katu- ja puisto-osasto), Antti Salaterä (Liikuntavirasto), Mauno Kemppi (Opetusvirasto), Leena Pasonen (kaupungin kanslia: Aluerakentaminen, talous- ja suunnittelu osasto) sekä Nina Mouhu (HKR, arkkitehtuuri osasto).

suunnittelualueen rajaus

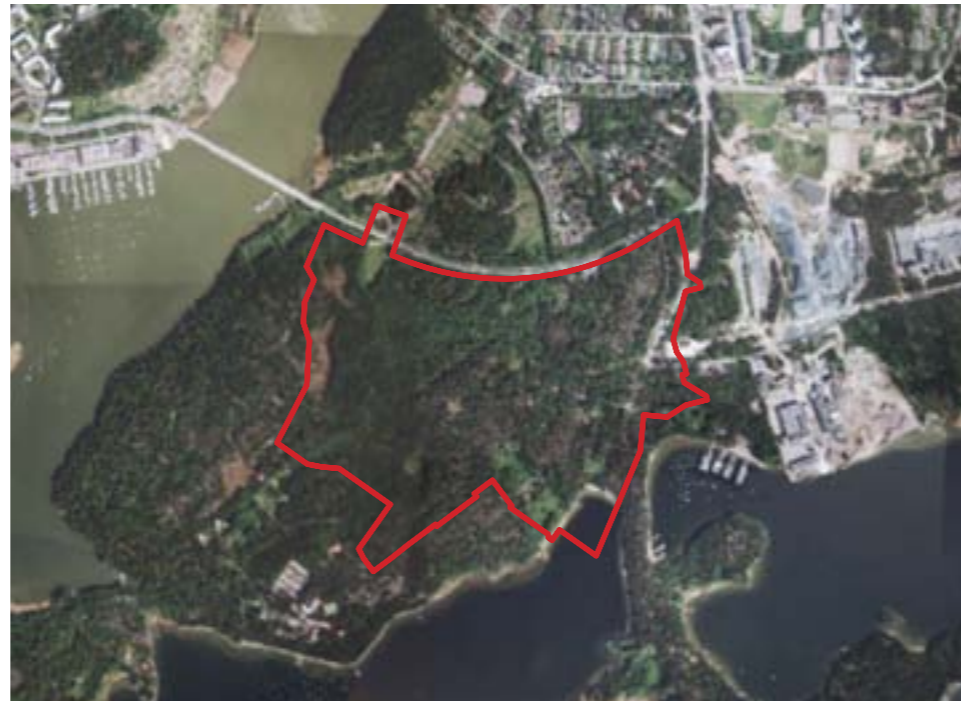
ANALYYSIT: MAISEMALLISET JA TOIMINNALLISET LÄHTÖKOHDAT

Työn aluksi kartoitetaan olemassa olevia palveluita ja toimintoja, sekä merkittäviä maisemallisia arvoja suunnittelualueella. Lopussa tarkastellaan myös alueen ilmastollisia olosuhteita. Nämä tarkastelut toimivat lähtökohtana suunnittelutyölle.

1950

1988

Vuosaassa sijaitseva Meri-Rastila valmistui 1990-luvun alussa. Hieman myöhemmin metrolinja päätettiin rakentaa Vuosaareen. Rastilan ja Vuosaaren metroasemat otettiin käyttöön 1998. Tämän jälkeen asemakaavan muutosaluetta ei ole muokattu, vaikka erityisesti metron myötä alueen asukasmäärää ja palveluita olisi valtakunnallisten alueidenkäyttöperusteidenkin mukaisesti syytä lisätä.

2001

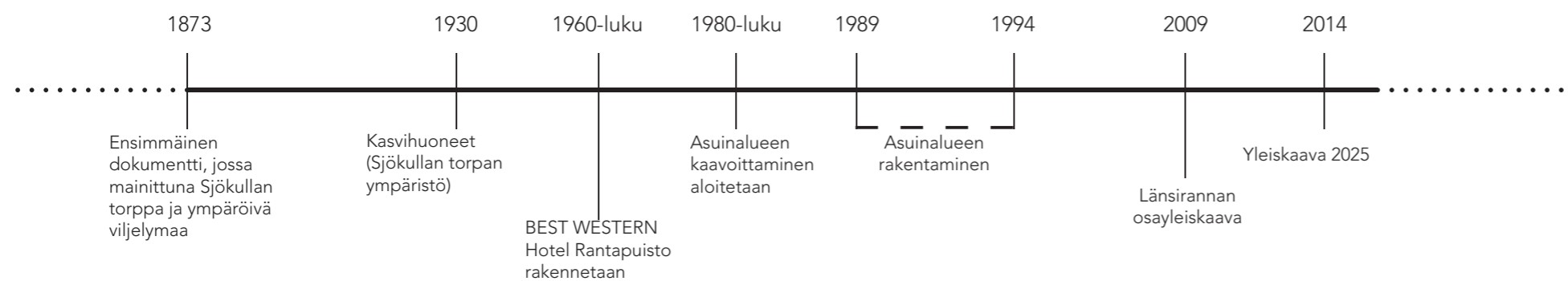
2010

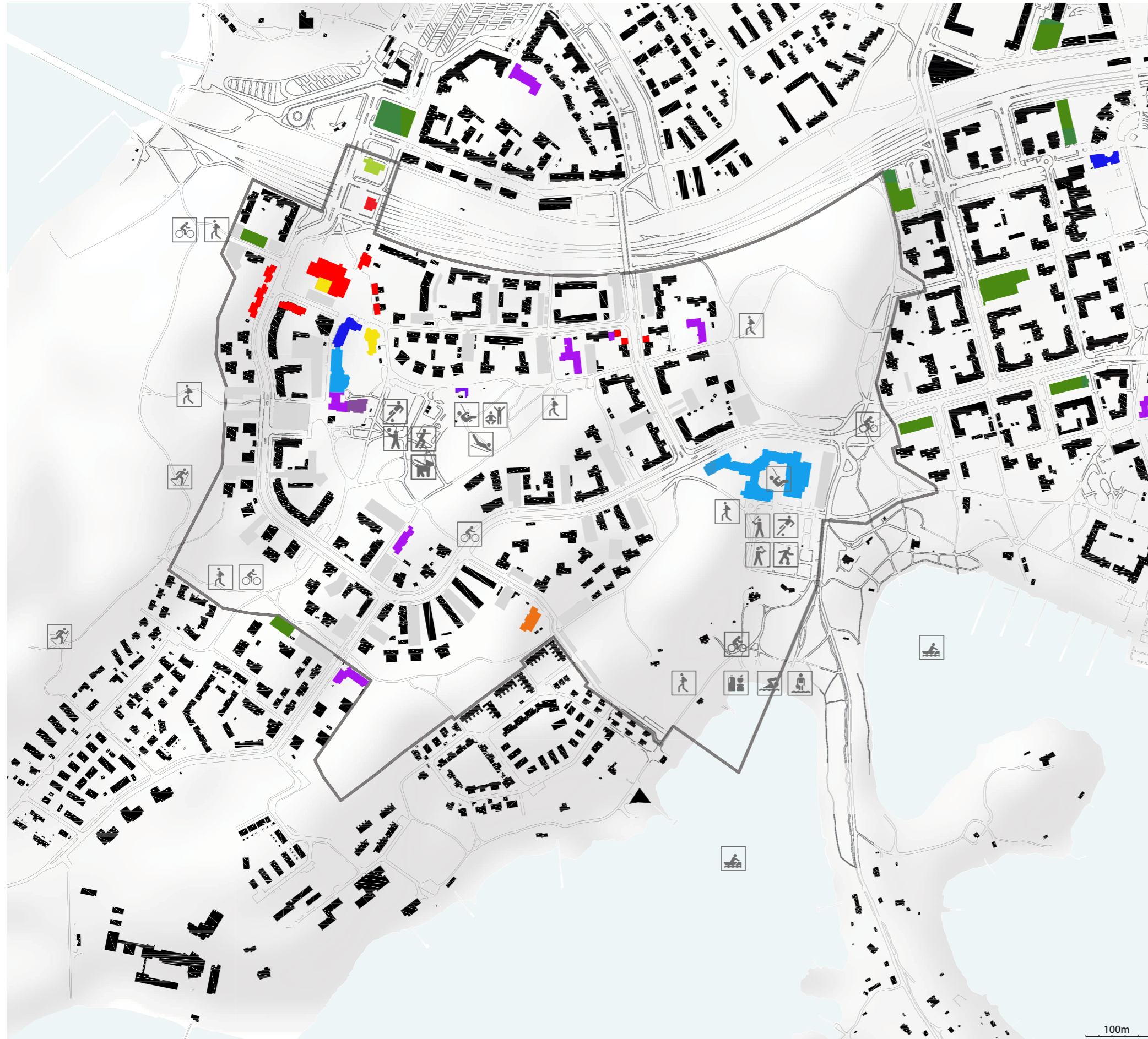

2014

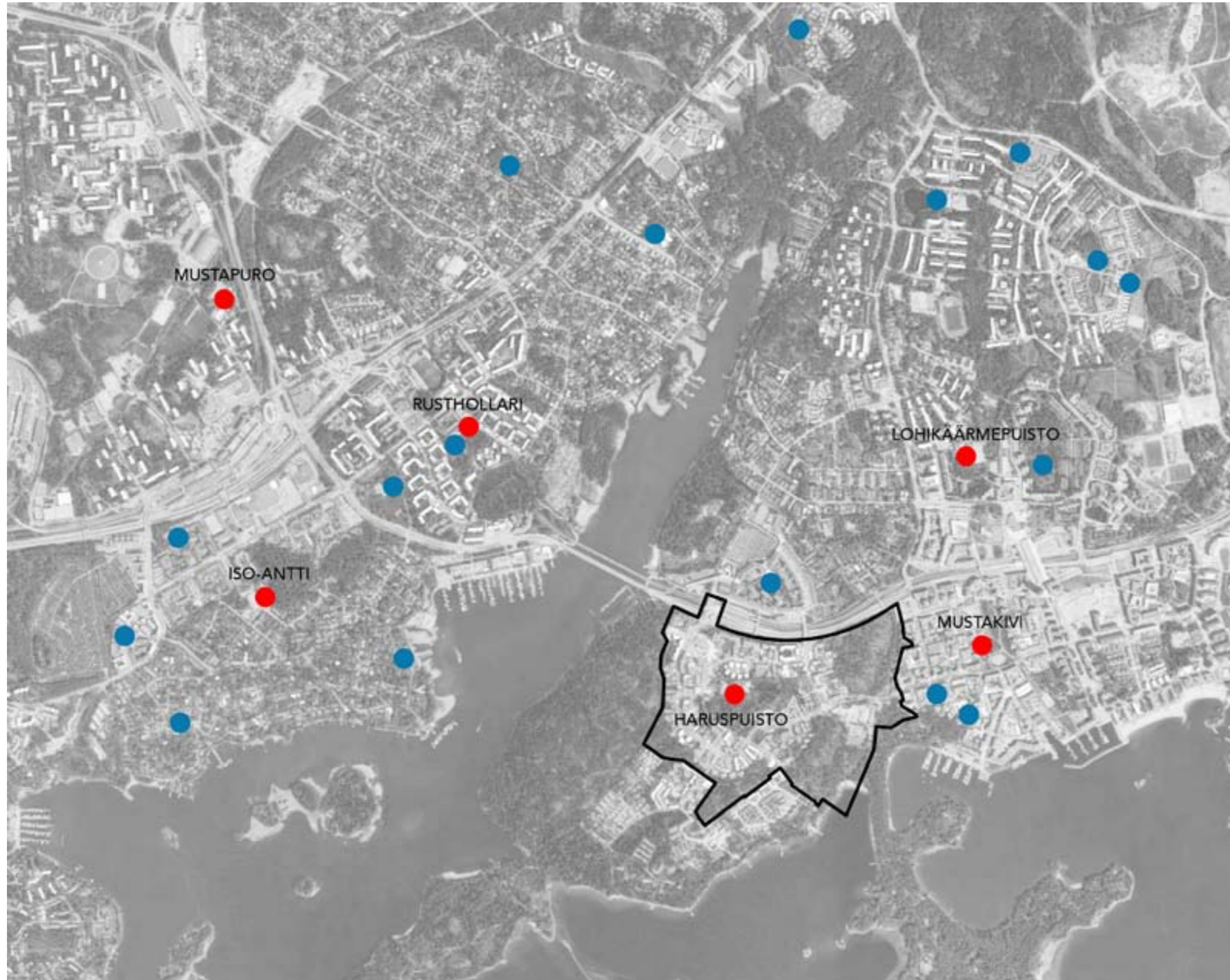

Lähde: Helsingin karttapalvelu

- MOSKEIJA TAI KAPPELI
- PALVELUTALO
- OSTOSKESKUS TAI LIIKETILA
- PÄIVÄKOTI
- LEIKKIPUISTON JULKINEN RAKENNUS
- ALA-ASTE TAI PERUSKOULU
- NUORISOTALO
- METROASEMA
- PYSÄKÖINTI
- PARKKIPAIKKA

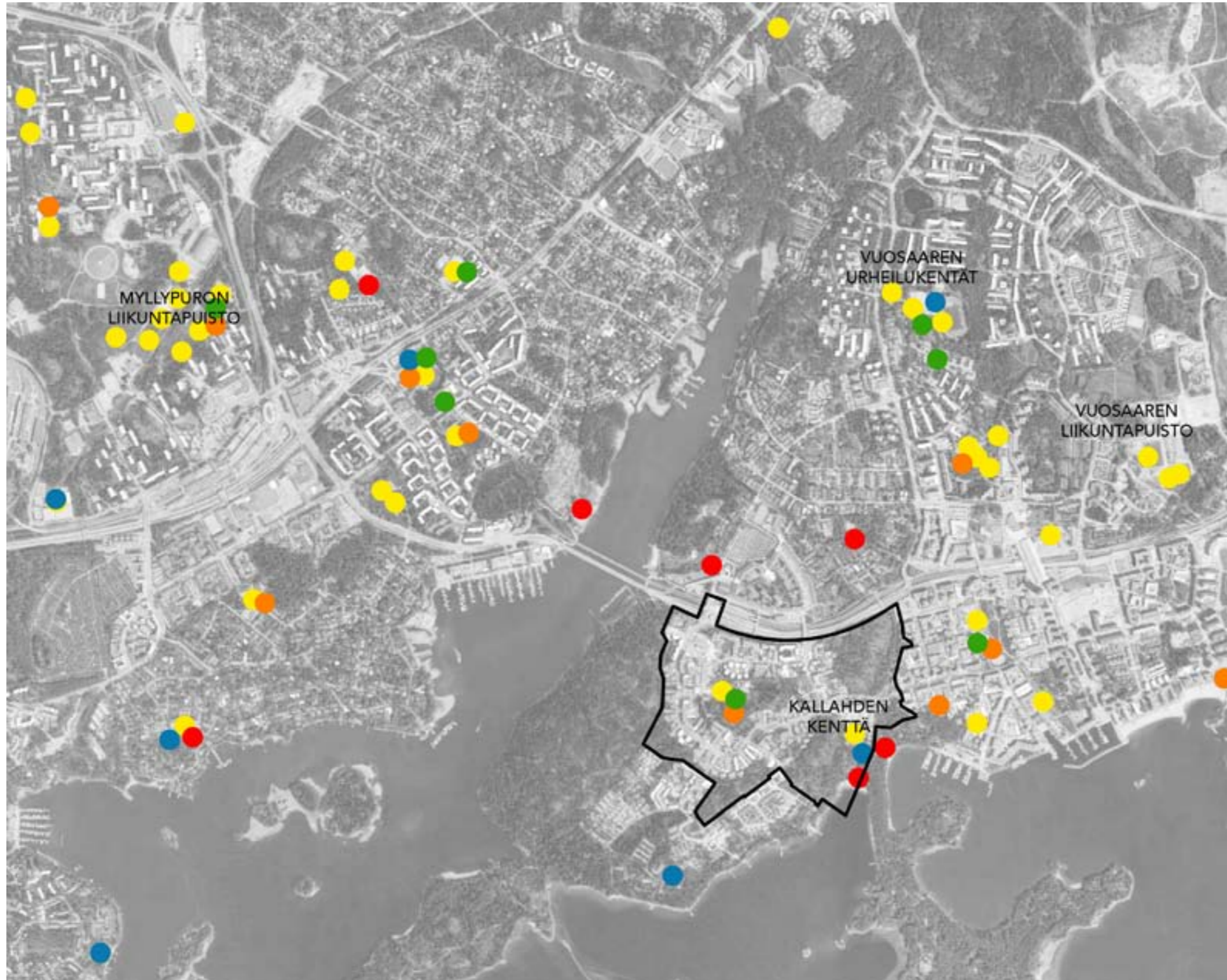
- LEIKKIPAIKKA
- LEIKKIPUISTO

Lähde: Helsingin karttapalvelu

Mustakivenpuisto, Lohikäärmepuisto ja Haruspuisto palvelevat ensisijaisesti Vuosaaren alueen asukkaita. Lisäksi alueelta löytyy pienempiä leikkipaikkoja.

Haruspuiston leikkipuisto sijaitsee Meri-Rastilan sydämessä. Täydennysrakentamisen yhteydessä asukasmäärä Meri-Rastilassa lisääntyy ja myös leikkipuistoon kohdistuu kasvupaineita, jotka tulee ottaa huomioon suunnittelussa.

Haruspuisto on monikulttuurinen puisto, joka toimii tärkeänä kohtaamispaikkana alueen asukkaille. Haruspuistossa sijaitsee puistotalo, joka mielletään arvokkaaksi elementiksi puistossa. Puistotalolla tarjotaan iltapäivä- ja kesätoimintaa koululaisille. Lisäksi sitä voidaan iltaisin vuokrata erilaisiin tapahtumiin tai kerhoihin. Haruspuiston leikkipuiston tulisi jatkossakin toimia alueen toiminnallisena sydämenä, joka tulevaisuudessa palvelisi myös lähialueen asukkaita.

- PALLOKENTÄT
- TENNISKENTÄT
- LENTOPALLO- TAI BEACHVOLLEYKENTTÄ
- LÄHILIIKUNTAPISTE / ULKOGYM
- KORIPALLOKENTTÄ

Lähde: Helsingin karttapalvelu

Etelä-Vuosaarissa sijaitsee pienempiä vajaamittaisia pelailukenttiä, jotka ovat pääsääntöisesti talvijäädettäviä. Alueella on tarve täysimittaiselle jalkapallokentälle, sillä tällä hetkellä etelävuosaarelaiset joutuvat matkustamaan Pohjois-Vuosaareen harrastamaan. Ajantasa-asemakaavassa Ison Kallahden puisto on merkitty VU-alueeksi eli liikuntapuistoksi. Tällä hetkellä puistosta löytyy alimittainen talvijäädettävä jalkapallokenttä, muutama tenniskenttä, juoksurata, lentopallokenttä ja uimaranta. Ajantasa-asemakaavassa Ison Kallahden puistoon on osoitettu myös täysimittainen pelikenttä sekä pienempi hiekkakenttä, mutta ne ovat ainakin toistaiseksi jääneet toteuttamatta.

Täydennysrakentamisen yhteydessä myös liikuntapalveluille kohdistuu kehittämispaineita. Vähintään yhden täysimittaisen kentän (105x65m) sekä muiden liikuntapalveluiden sijoittamista suunnittelualueelle sekä liikuntapalveluiden päivittämistä kattavammaksi kokonaisuudeksi tulee pohtia täydennysrakentamisen jatkotyön yhteydessä.

KALLIOALUEET JA MERKITTÄVÄT MAASTOMUODOT

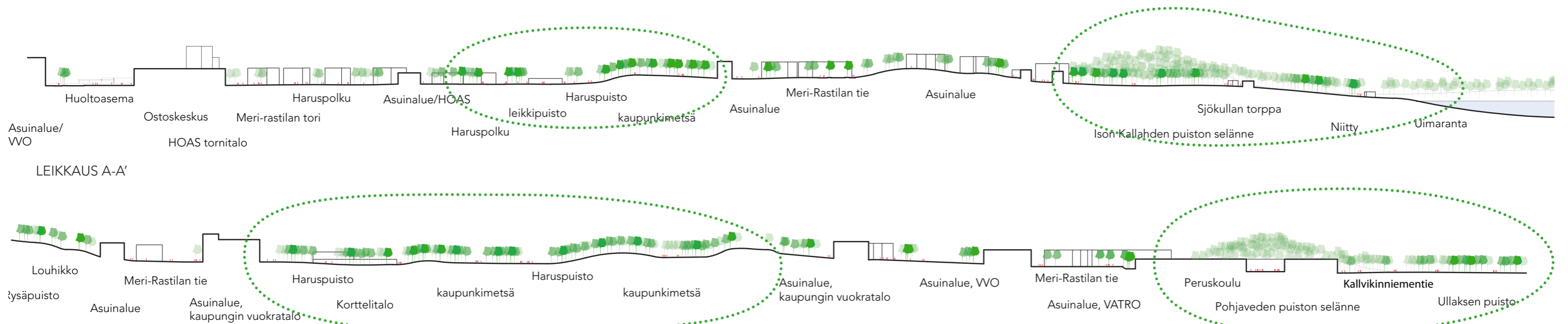
Suunnittelualueella sijaitsee kolme merkittävää maisemasta erottuvaa kallioselännettä: Pohjaveden puiston, Ison Kallahden puiston ja Ole Kandelinin puiston kallioselänneet. Lisäksi alueella on useita maisemasta voimakkaasti erottuvia merkittäviä kalliojyrkänteitä. Pohjanveden puistossa sijaitsevassa lähes 15 metriä korkeassa kallioselänneessä sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokas kalliolouhintapaikka.

Merkittävät kallioselänneet, -jyrkänteet ja louhitut kallioseinämät rajaavat maisematilaa ja antavat Meri-Rastilan yleisilmeelle ainutlaatuisen luonteenpiirteen.

■ Avoimet kallioalueet

||||| Maisemasta erottuvat jyrkänteet ja louhitut kallioseinämät

LEIKKAUS A-A'

LEIKKAUS B-B'

Pohjaveden puiston kallioselänne

Ison Kallahden puiston niityn rauduskoivut sekä rannan tervaleppälehto

Rysäpuiston lehtomainen kangas

Ole Kandelinin puiston männikkö ja kuusikko

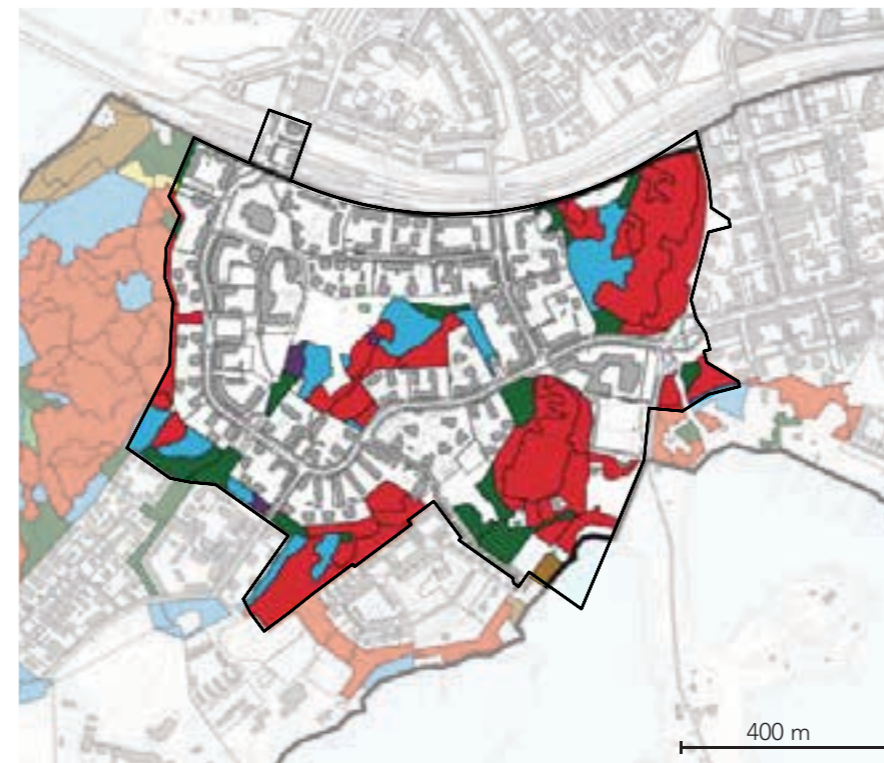
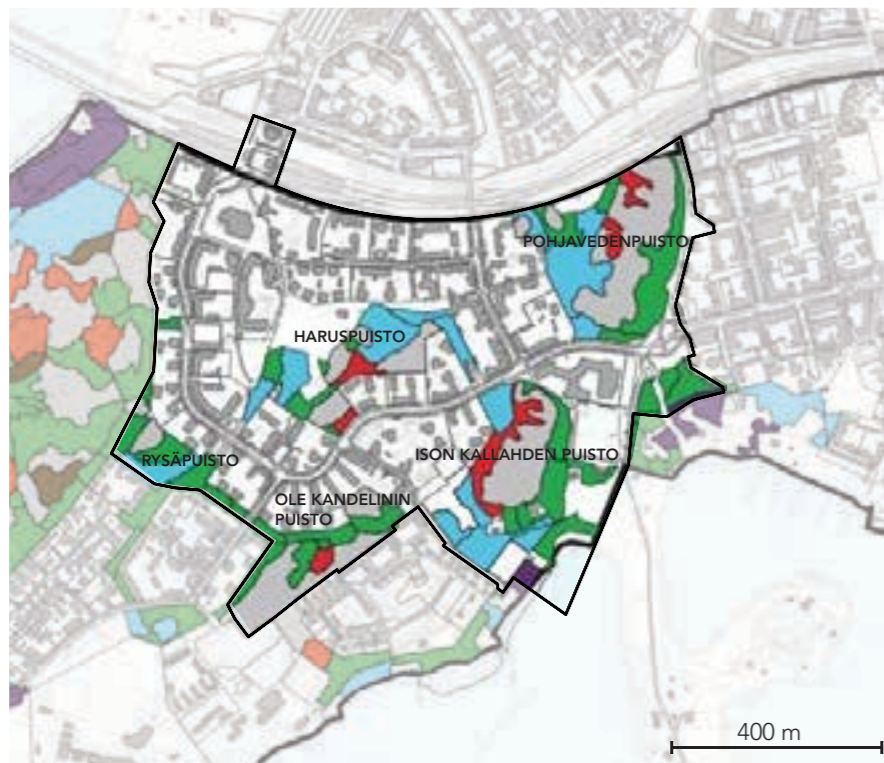

Haruspuiston kuusikko ja mäntyvaltainen kallioselänne katajilla

Laajemmat puuvaltaiset alueet ovat pääosin iäkstä tai varttunutta metsää. Kallioselänneillä puusto on mäntyvaltaista. Selänneiden reunoilla kasvaa kuusi- ja mäntyvaltaista vanhaa metsää. Rysäpuistossa ja Isonkallahden puiston niityllä rauduskoivu on vallitseva puulaji. Isonkallahden puiston rannalla sijaitsee tervaleppälehto. Haruspuistossa ja Rysäpuistossa on muutama laajempi haapavaltainen alue.

Lähde: VUOSAAREN ETELÄOSAN ALUESUUNNITELMA 2010-2020
Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2011:4/ Katu- ja puisto-osasto

KASVUPAIKKATYYPIT

- lehto
- lehtomainen kangas
- tuore kangas
- kuivahko kangas
- kuiva kangas
- kivi- tai joutomaa

PÄÄPUULAJIT

- mänty
- kuusi
- rauduskoivu
- hieskoivu
- haapa
- harmaaleppä
- tervaleppä
- kataja
- pihlaja
- vaahleri

PUUSTON IKÄRAKENNE

- Taimikko
- Ylispuustoinen taimikko
- Nuori metsä
- Varttunut metsä
- Vanha metsä

■ KÄYTTÄJÄT KOKEVAT ARVOKKAANA

■ LUONTOARVO

■ selkeästi rajautuva alue (esim. muinaisranta)

▨ häilyvästi rajautuva alue (esim. lepakkoalue)

■ HISTORIALLISESTI ARVOKAS

■ asemakaavassa suojeltu alue

▨ kulttuurihistoriallisesti arvokas maisema-alue

1. Meri-Rastilan rantakivikko on Litorina-meren muinaisranta-muodostuma noin 7000 vuoden takaa. Kivikko on komea nähtävyys, jolla on luonnonsuojellista, opetuksellista ja tieteellistä arvoa. Arvoluokka I.

2. Pohjavedenpuistossa on kolme historiallista kivilouhosta: yksi iso kallion itärinteessä ja kaksi pientä etelärinteessä. Arvoluokka II.

3. Muinaisrantamerkki, Litorina-merenrantakivikko sijaitsee Pohjavedenpuiston luoteisreunassa. Arvoluokka III.

4. Ramsinkannaksen puron valuma-alue on pientalovaltaista. Puron vedenlaatu on ollut välttävä.

5. Rastilan neva sisältää Helsingin muihin soihin verrattuna poikkeuksellisen ravinteikkaita osia. Mielenkiintoinen kasvilajisto sisältää mm. kihokki- ja kämmeckälajikkeita.

Rastilan neva Helsingissä ainutlaatuinen, ravinteikas saraneva. Suo on luonnonsuojelualue, jolla liikkuminen on sallittua vain jalkaisin ja ainoastaan merkityjä polkuja pitkin. Arvoluokka I.

6. Lohiniemi on Ison Kallahden pohjoisrannan rantaniitty- ja hietikko-osuus. Kasvillisuuden edustavuuden ylläpitämiseksi kulkeminen alueella on suotavaa vain polkuja pitkin. Arvoluokka I.

7. Vartiokylänlahden itäpuolisen metsän kuusikko on paikoin hyvin vanhaa. Metsässä pesii runsas ja monipuolinen lajisto. Arvoluokka II.

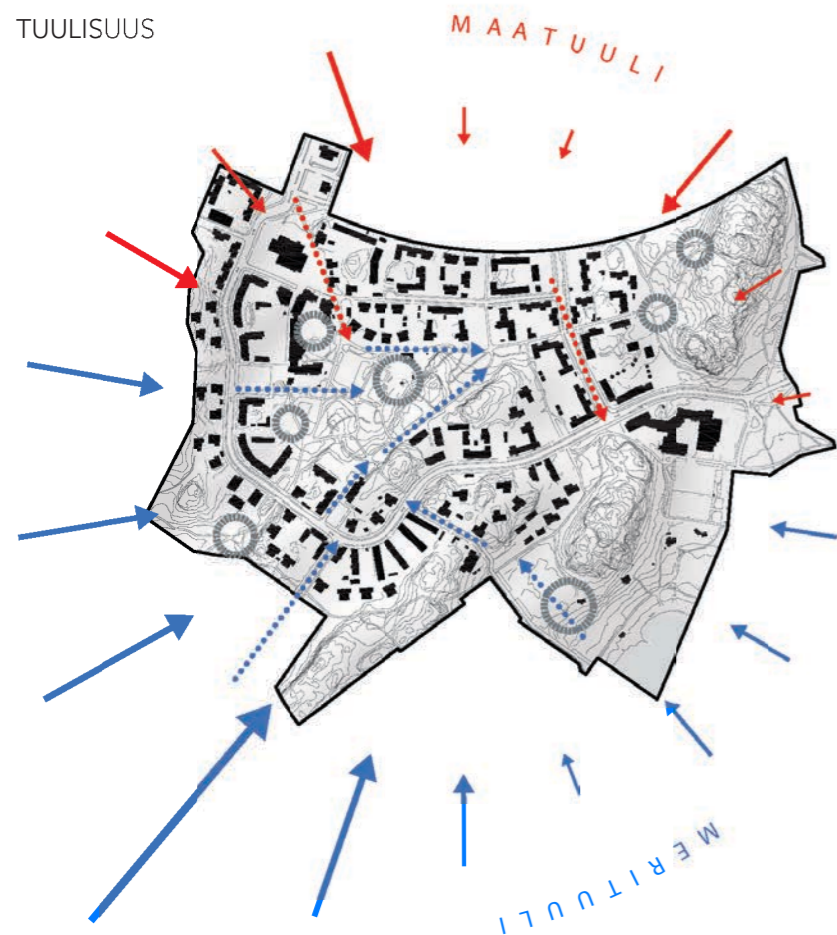
8. Kortlahden koulutuskeskuksen alue on sekametsää, jossa kasvaa vanhaa puustoa. Metsässä pesivät mm. leppälintu ja satakieli. Arvoluokka III.

9. Kallahdenniemen lepakkoalue käsittää koko Kallahdenniemen sekä ranta-alueen Kallahdenharjasta Lohiniemeen. Kallahdenniemi tarjoaa lepakoille runsaasti suotuisia saalistus- ja asuinpaikkoja. Arvoluokka I.

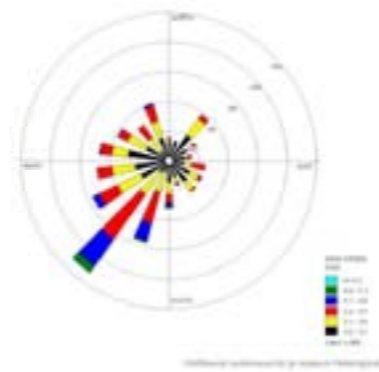
lähde: VUOSAAREN ETELÄOSAN ALUESUUNNITELMA 2010-2020
Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2011:4 / Katu- ja puisto-osasto

RASTILAN RIEHA -ASUKASILTA 28.2.2015, MERI-RASTILAN KYLÄJUHLAT 21.5.2015

TUULISUUS

- Tuulen yleinen suunta ja voimakkuus
- Mahdolliset tuulisolat/ -tunnelit suhteessa vallitseviin tuuliin
- Tuulensuojaisia paikkoja

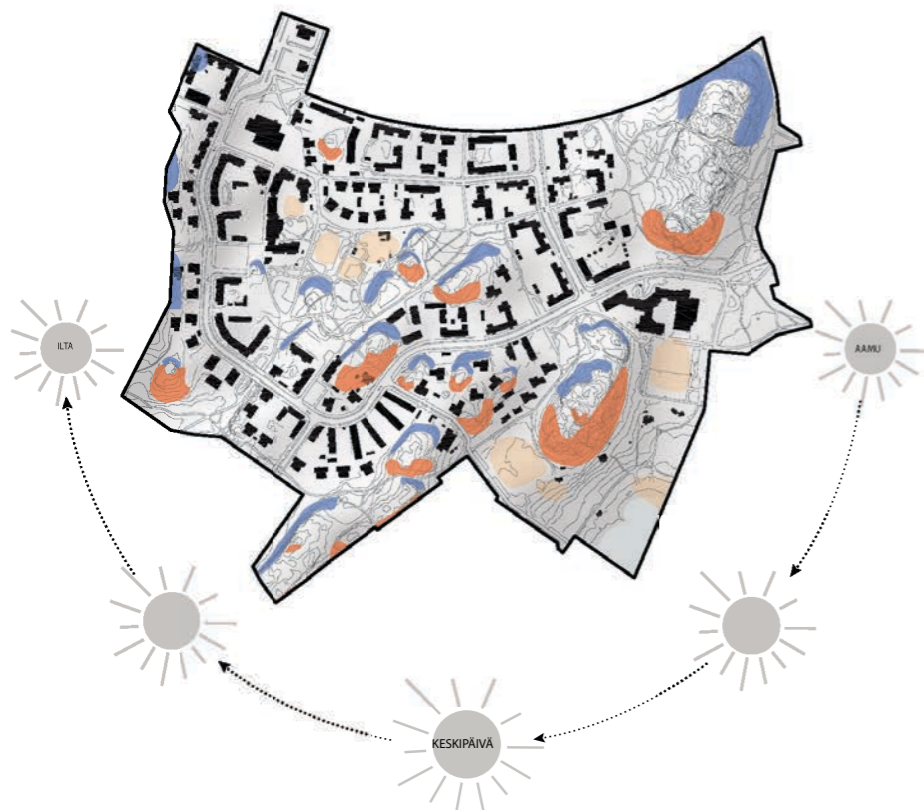

Vallitseva tuulensuunta ja nopeus Helsingissä
 lähde: http://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkisuunnittelulautakunta/Suomi/Esitys/2009/Ksv_2009-09-24_Kslik_25_EI/E341AD4B-C3D9-4086-89BE-696ED5F7629D/HernesaaariOYK_selostus110909.pdf

Vallitseva tuuli Helsingissä on lounaistuuli. Alueen ilmasto on sijainniltaan hyvin merellinen. Lämpimiä etelään suuntautuvia rinteitä on paljon. Paah-teiset avoimet alueet ovat lähinnä ihmisen tekemiä alueita kuten avoimia leikkipuistoja ja liikuntakenttiä tai avoimena hoidettu niitty Ison Kallahden puistossa.

Ilmastolle suotuisat Hotspot-paikat määräytyvät pienilmaston ja tuulisuus-olosuhteiden mukaan. Näitä ilmastollisesti suotuisia alueita on hyvä ottaa huomioon suunnittelussa niin täydennysrakentamisaikkoja kuin virkistys-alueita mietittäessä.

PIENILMASTO

- Lämpimät rinteet
- Kylmät rinteet
- Paah-teiset avoimet alueet

ILMASTOLLISESTI SUOTUISAT PAIKAT

- Ilmastollisesti suotuisa kohta (Hotspot)

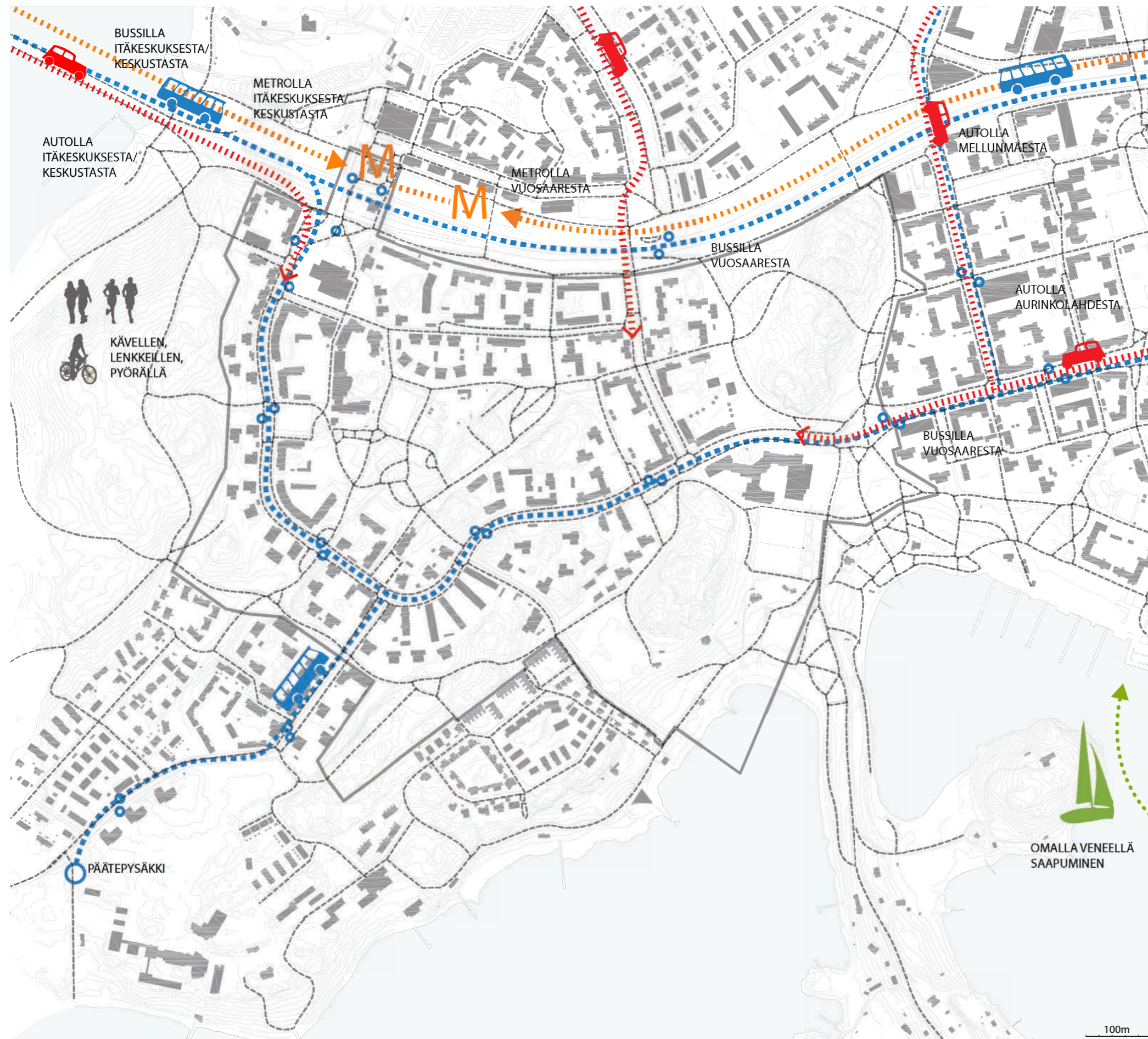
karttalähteet: <http://paikkatietoikkuna.fi>

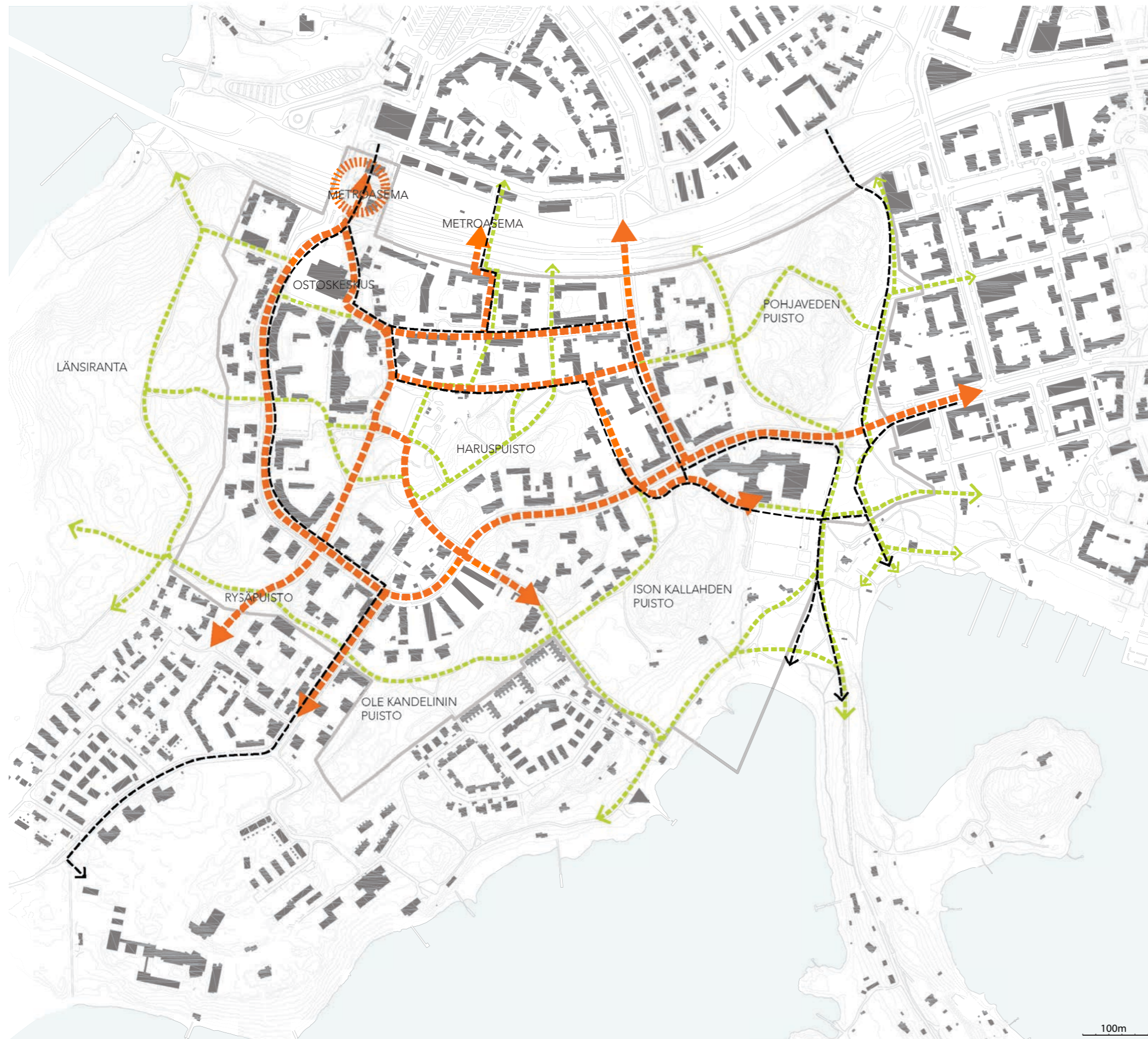
ANALYYSIT: KÄYTTÄJÄTARKASTELUT

Maisemallisten ja toiminnallisten tarkasteluiden jälkeen siirrytään tarkastelemaan alueen käyttäjiä. Kappaleen tarkoituksena on selvittää kuinka alueella liikutaan, ketkä viheralueita ja kaupunkitiloja käyttävät, milloin niitä käytetään, mitä asukkaat pitävät alueella tärkeinä säilytettävänä arvoina ja mitä toimintoja alueille kaivataan. Analyysit pohjautuvat maastokäynteihin ja asukastapahtumissa kerättyihin kyselyihin ja kommentteihin.

SAAPUMINEN ALUEELLE

Meri-Rastila sijaitsee keskeisellä alueella liikumisen kannalta. Alueelle saapuminen tapahtuu luontevasti ja sujuvasti niin joukkoliikenteellä kuin omalla autolla tai pyörällä.

Suosittuja kävely- ja lenkkeilymaastoja ovat Länsirannan ja Ramsinniemen virkistysalueet, Ole Kandelinin puisto, Ison Kallahden puisto ja Pohjaveden puisto. Haruspuisto toimii tärkeänä linkkinä näiden viheralueiden välillä. Haruspuistolla on myös keskeinen rooli päivittäisissä matkoissa alueen sisällä. Haruspuiston kevyen liikenteen väylät yhdistävät usean asuinalueen, viheralueen ja palvelutoiminnon toisiinsa katuverkostoa sujuvammin.

Alueen ulkopuolelta Meri-Rastilassa asioivat suunnistavat pääasiassa rantaan tai kurssikeskukselle päin.

Monet näistä arkisista päivittäisistä reiteistä ovat hankalasti jäsennöitäviä ja siksi etenkin ulkopuolelta tulevan on haastavaa suunnistaa alueella. Toimivasta kevyen liikenteen verkostosta tulisi huolehtia jatkosuunnittelussa, myös niin että jalankulku- ja pyöräväylät erottuvat selkeästi toisistaan.

PÄIVITTÄISET MATKAT
työmatkat, kauppakäynnit, lasten vieni päiväkotiin

VAPAA-AJAN MATKAT
koiran ulkoilutus, lenkkeily, kävelylenkit

ALUEEN ULKOPUOLELTA TULEVAT
Rantaan tai kurssikeskukseseen

Tarkastelu pohjautuen maastokäynteihin sekä asukastilaisuuden kommentteihin

Haruspuisto toimii tärkeänä jalankulku- ja pyöräliikenteen linkkinä monen alueen välillä. Silti Haruspuiston sisäiset polustot ovat hankalasti jäsenneityjä ja vaikeasti hahmotettavia. Haruspuistossa on laaja leikkipuisto, jossa sijaitsee asukkaille tärkeä puistotalo. Se tarjoaa koululaisille iltapäivätoimintaa ja kesäisin lounaita. Sen lisäksi Haruspuisto toimii tärkeänä linkkinä monen asuinalueen, viheralueen ja palvelualueen, kuten koulun, rantahuviloiden, ostoskeskuksen, metroaseman ja koulutuskeskuksen, välissä. Haruspuisto toimii myös tärkeänä lähivirkistyspuistona, jossa sijaitsee mm alueen ainoa koirapuisto. Nämä ovat syitä miksi Haruspuiston sisäisiä yhteyksiä tulisi kehittää.

Meri on yksi koko Vuosaaren vetovoimatekijöistä. Rantaa kiertää rantareitti, joka nykyisellään katkeaa koulutuskeskuksen kohdalta. Tämä hankaloittaa Länsirannan ja Ramsinniemen viheralueille suunnitamista Ullaksen puistosta päin saavuttaessa. Rantareitin kehittäminen takaisi kattavamman ja yhtenäisemmän virkistysreitistön.

Lisäksi suunnittelualueella on kaksi kevyen liikenteen solmukohtaa, joissa orientoituminen ja suunnistaminen on tasoerojen ja hankalasti jäsenneityneen reitistön takia erityisen vaikeaa. Toinen sijaitsee Ullaksenpuiston ja Pohjaveden puiston, ja toinen metroaseman ja ostoskeskuksen välissä.

Reitistöjä tutkittaessa tavoitteena on helpottaa niin arkipäiväistä liikkumista kuin vapaa-ajan matkoja. Kehitettäviä yhteyksiä on mietitty yhdessä asukkaiden kanssa workshop-tilaisuuksissa.

- Vaikeasti jäsenneity kevyen liikenteen solmukohta
- Tärkeät kehitettävät kevyen liikenteen yhteydet

Meri-Rastila liittyy myös laajempaan viheralueverkostoon. Sillä on merkittävä rooli alueella liikkumisen kannalta sekä viherverkoston toimivuuden kannalta.

HARUSPUISTO JA MERI-RASTILA LIITTYY

- Itä-Helsingin kulttuuripuiston rannoille ja viheralueille Vartiokylänlahden ympäristössä
- Ramsinniemen rantareiteille
- Tulevaisuudessa Vartiosaaren
- Vuosaaren rantareiteille: Kallahdenniemeen, Aurinkolahteen ja Uutelaan
- Rantaraitin kautta Vuosaaren keskuspuistoon
- Pohjoisessa Mustavuoreen ja Östersundomiin

Virkistys- ja luontoalue

 Koko kaupungin kannalta merkittävä laaja viheraluekokonaisuus ja / tai kaupunkimaiseman kannalta merkittävä viheralue.

Kaupunginosapuisto

 Rakennettujen alueiden suhteen keskeisesti sijaitsevat olosuhteiltaan vetovoimaiset ja korkealaatuisesti toteutettavat puistoalueet, joka sisältävät yhden tai useamman kaupunginosan asukkaista palvelevia luonto-, kulttuuri- ja toimintaympäristöjä. Yleiskaavan pääkartan kaupunkipuistot sisältyvät näihin.

Erityistoimintojen alue, joka on viheraluerakenteen olennainen osa

 Käytön kannalta rajoitteita sisältävät alueet: siirtolapuutarhat, hautausmaat ja golf-kentät ja leirintäalue.

Rakennettu alue, jolla on merkitystä viheraluerakenteen täydentäjänä

 Viheraluerakennetta toiminnallisesti, kaupunkikuvallisesti tai ekologisesti täydentävä rakennettu alue, joka on luonteeltaan puutarhamainen, sisältää kulttuuriarvoja tai muodostaa kaavallisesti puistomaisen kokonaisuuden.

Viheralueita yhdistävä väylä

 Lasjoja viheralueita yhdistävä väylä, jolla on tärkeä merkitys viheraluerakenteessa. Tällainen voi olla kävely- tai puistokatu, rakennettu rantapromenadi, asuinalueen puutarhamainen katu tai kapea hoidettu luonnonalue.

Lähde: Kaupunkisuunnitteluvirasto, Mari Soini
Karttaote taustalla: Yleiskaava 2002 liitekartta, Helsingin viheraluerakenne

ASUKASVUOROVAIKUTUS RASTILAN RIEHA 28.2 MERI-RASTILAN KYLÄJUHLA 21.5

Liikkuminen ja reitistöt suunnittelualueen sisällä

Rastilan Riehan -tapahtuma järjestettiin lauantaina 28.2 klo 11 - 14. Tapahtumassa oli erilaisia pisteitä, joista yksi oli ostoskeskuksen käytävällä ja loput nuorisotalolla. Viheralueiden ja kaupunkitilojen kehittämisen ideointipiste sijaitsi nuorisotalolla, jonne saapui kolmen tunnin aikana keskustelemaan noin 100 alueen asukasta tai alueella vierailijaa. Ajatuksena oli saada meri-rastilalaisilta tietoa nykyisen asuinalueen hyvistä ja huonoista puolista ja toiveita alueen kehittämiseksi ulkotilojen toiminnallisuuden, virkistyspalveluiden ja liikkuvuuden näkökulmasta.

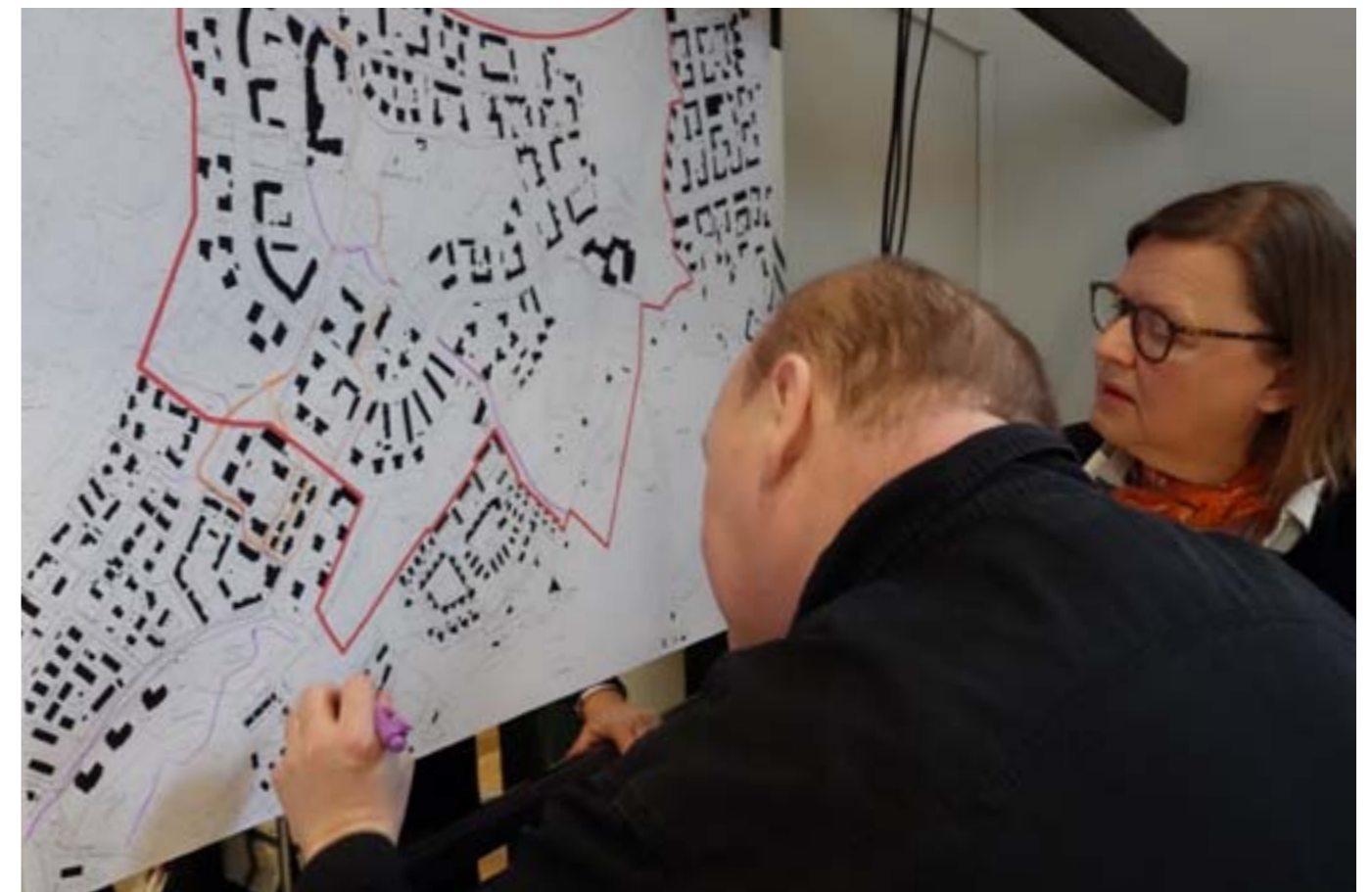
Viheralueiden käyttöä ja kehittämistä kartoittavalla pisteellä isoihin karttoihin merkittiin post-it-lapuilla nykytilanteen hyviä ja huonoja puolia sekä kehittämissideoita. Toimintojen ohella kartoitettiin asukkaiden päivittäisiä kulkureittejä sekä vapaa-ajan ulkoilureittejä. Meri-Rastilan viheralueet (Haruspuisto, Pohjaveden puisto, Ison Kallahden puisto, Rysäpuisto, Ole Kandelinin puisto) ja reitistö koettiin pääosin nykytilassaan toimivaksi. Toettiin kuitenkin, että viheralueiden toiminnot ja kalusteet ovat perusparannuksen ja kehittämisen tarpeessa. Erityisesti arvoiksi määritettiin monimuotoisuus ja puistojen selkeä jako luonnontilassa säilyneisiin sekä rakennettuihin viheralueisiin. Länsirannan ulkoilualue koettiin myös tärkeänä osana Meri-Rastilan virkistysmahdollisuuksia. Reittien varrelle toivottiin kalusteita, kuten penkkejä pysähtymiseen sekä lisää roska-astioita. Valaistuksen parantaminen sekä eri kohteita korostava teemavalistus koettiin myös tärkeänä osana viheralueiden kehittämistä.

Seuraavan sivun kartoista voi koostetusti nähdä miten viheralueita ja ulkotiloja toivotaan kehitettävän, mitä asukkaat pitivät myönteisinä asioina Meri-Rastilassa, ja millaisia ideoita asukkailta tuli viheralueiden ja kaupunkitilojen kehittämiseen liittyen.

Meri-Rastilan kyläjuhlia vietettiin Haruspuistossa torstaina 21.5 klo 15 - 18. Paikalle saapui paljon lähialueen lapsiperheitä ja alueen asukkaita. Tapahtumassa esiteltiin silloinen konsulttityön analyysivaihe alueen toiminnoista, käyttäjistä ja reitistöstä sekä visioita viheralueiden kehittämiseen. Asukkaat olivat hyvin samaa mieltä esiteltujen näkemysten ja ideoiden kanssa. Haruspuiston toiminnallisen alueen laajennusta toivottiin kuin myös toimintojen monipuolistamista erilaisille ikäryhmille sopivimmiksi. Samalla Ison Kallahden puiston, Pohjaveden puiston ja Ole Kandelinin puiston toivottiin tulevaisuudessakin ilmentämään puistotilaa, jossa tärkeät luontoarvot kuten kallioselänteet ja ranta-alue korostuvat. Alueelle on toivottu täysimittaista urheilukenttää täydentämään liikuntatarpeita. Sen sijainti koettiin parhaiten sopivan koulujen viereen tai Ison Kallahden puiston niitylle.

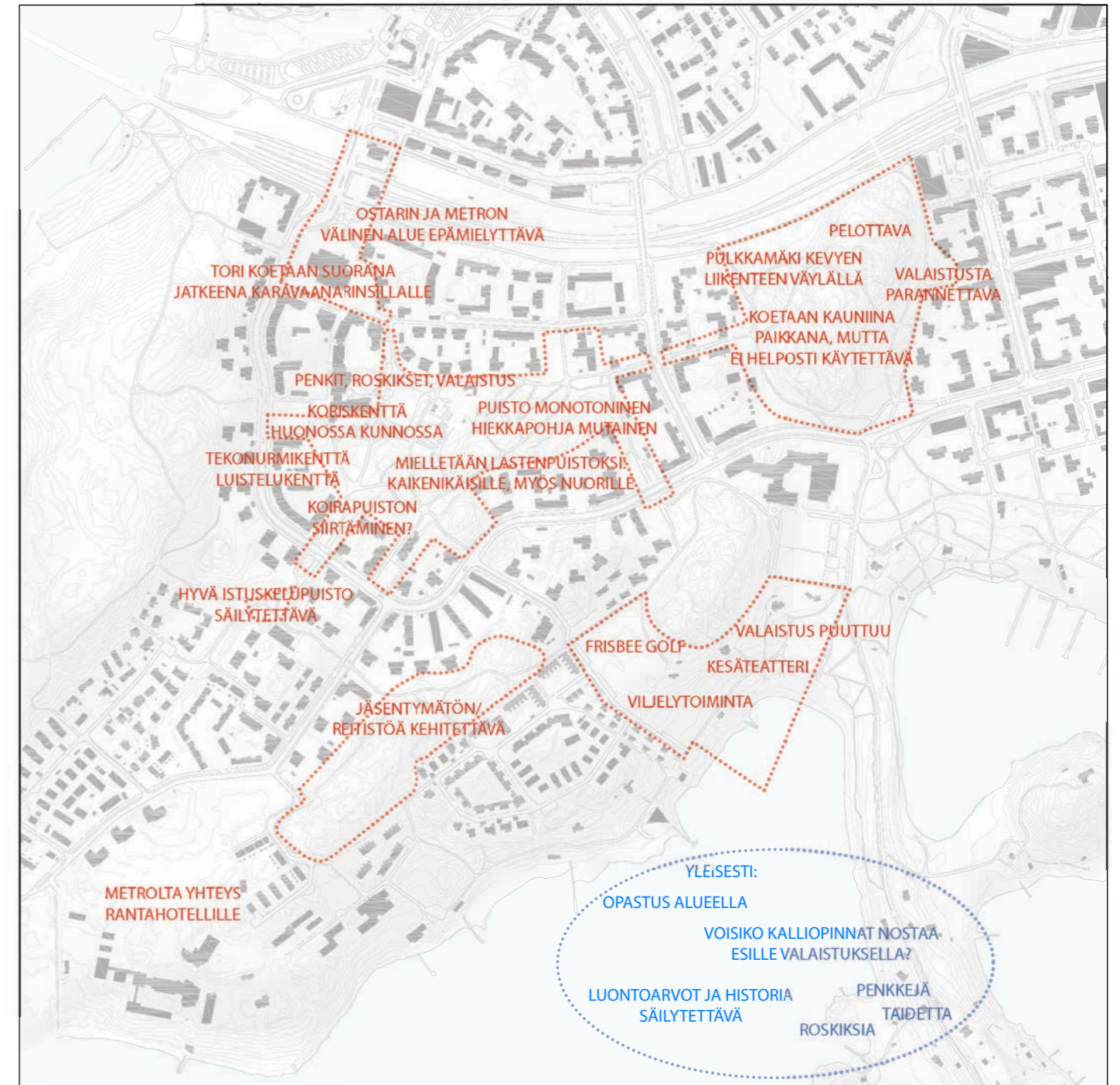
Myönteisiä ja kehitettäviä asioita

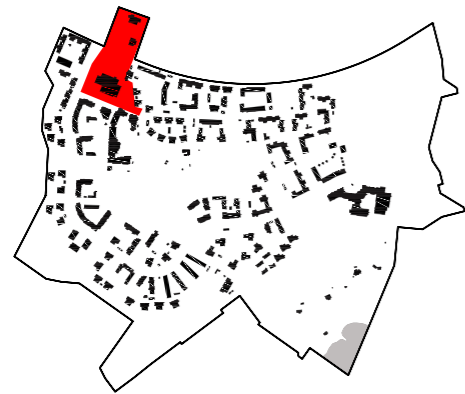
MYÖNTEISET ASIAT

KEHITETTÄVÄT ASIAT

MERI-RASTILAN METROASEMAN YMPÄRISTÖ JA TORI

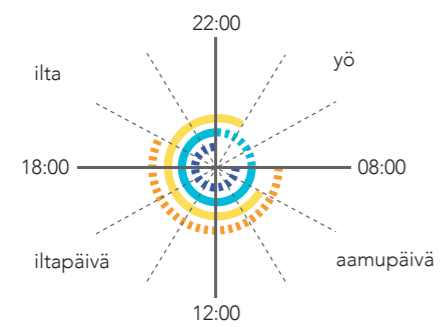
- METRO
- OSTOSKESKUS
- TORI
- TERASSI
- HUOLTOASEMA

HARUSPUISTO

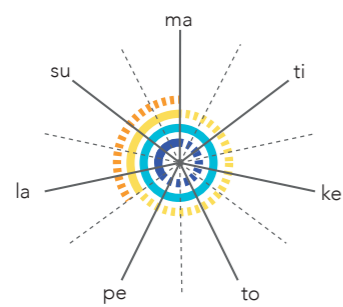
- LEIKKIPUISTO
- PÄIVÄKOTITOIMINTA
- PUISTOTALO
- JALKAPALLOKENTTÄ
- LUISTELU
- SKEITTIPUISTO
- LENKKEILY
- KORIPALLO
- KOIRAPUISTO
- KAHLUULLAS

PÄIVÄRYTMI

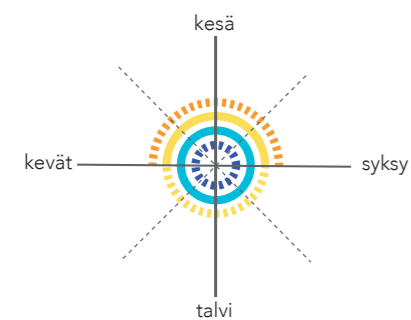

- KÄVELY JA LENKKEILY, KAIKEN IKÄISET
- LÄPIKULKU, KAIKEN IKÄISET
- LIIKUNTA, VANHEMMAT LAPSET JA AIKUISET
- LIIKUNTA, LAPSET
- LEIKKI, LAPSET
- OLESKELU, AIKUISET
- OLESKELU, LAPSET JA LAPSIPERHEET

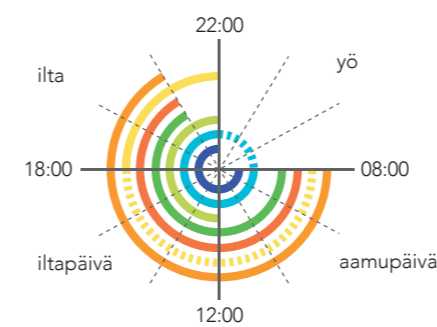
VIKKORYTMI

VUOSIRYTMII

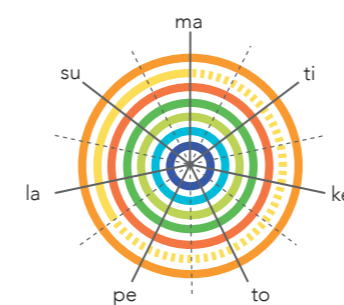

PÄIVÄRYTMI

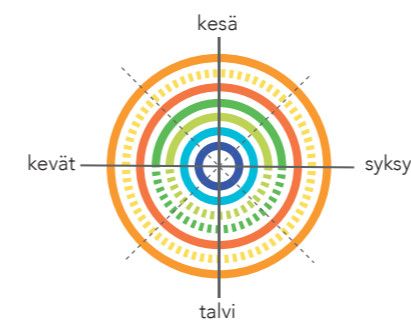

- KÄVELY JA LENKKEILY, KAIKEN IKÄISET
- LÄPIKULKU, KAIKEN IKÄISET
- LIIKUNTA, VANHEMMAT LAPSET JA AIKUISET
- LIIKUNTA, LAPSET
- LEIKKI, LAPSET
- OLESKELU, AIKUISET
- OLESKELU, LAPSET JA LAPSIPERHEET

VIKKORYTMI

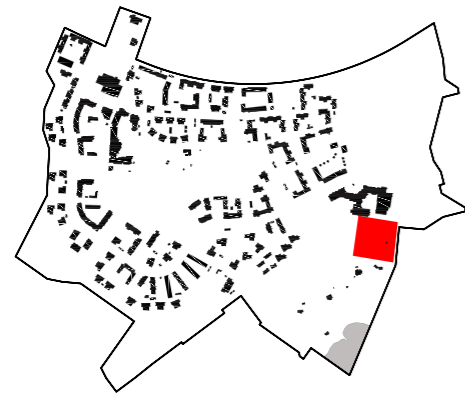

VUOSIRYTMII

Tarkastelu pohjautuen maastokäynteihin sekä asukastilaisuuden kommentteihin

PERUSKOULUN URHEILUKENTTÄ

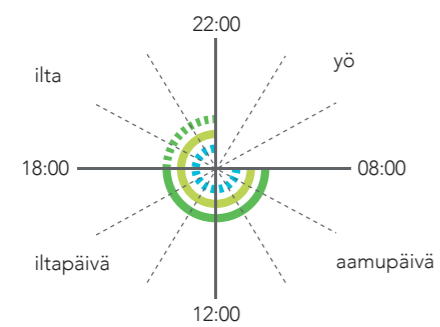
- LÄPIKULKUYHTEYS
- JALKAPALLOKENTTÄ (LUISTELUKENTTÄ)
- JUOKSURATA
- TENNISKENTÄT

ISON KALLAHDEN PUISTO

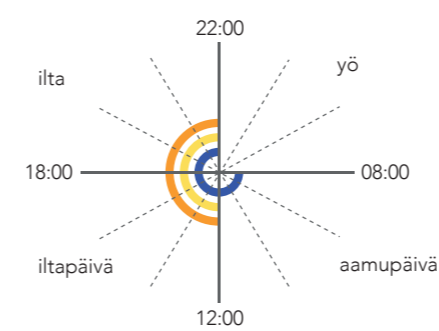
- RANTAHUVILOIDEN ALUE, HISTORIALLINEN MAISEMA
- RANTAREITTI
- NIITTY
- UIMARANTA
- LENTOPALLOKENTTÄ

PÄIVÄRYTMI

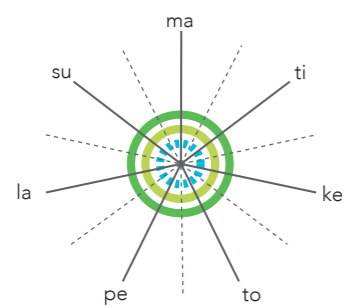
- KÄVELY JA LENKKEILY, KAIKEN IKÄISET
- LÄPIKULKU, KAIKEN IKÄISET
- LIIKUNTA, VANHEMMAT LAPSET JA AIKUISET
- LIIKUNTA, LAPSET
- LEIKKI, LAPSET
- OLESKELU, AIKUISET
- OLESKELU, LAPSET JA LAPSIPERHEET

PÄIVÄRYTMI

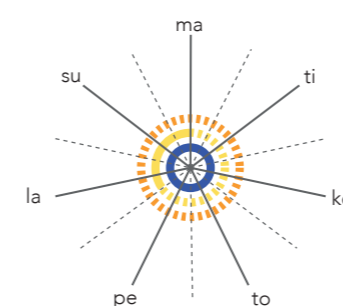

- KÄVELY JA LENKKEILY, KAIKEN IKÄISET
- LÄPIKULKU, KAIKEN IKÄISET
- LIIKUNTA, VANHEMMAT LAPSET JA AIKUISET
- LIIKUNTA, LAPSET
- LEIKKI, LAPSET
- OLESKELU, AIKUISET
- OLESKELU, LAPSET JA LAPSIPERHEET

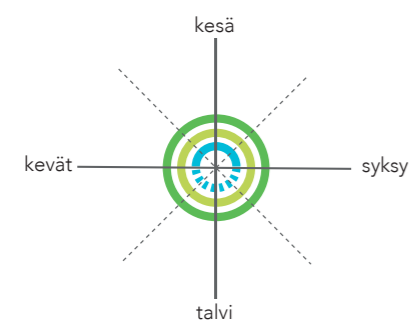
VIKKORYTMI

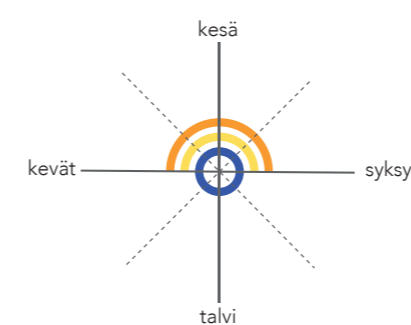
VIKKORYTMI

VUOSIRYTMII

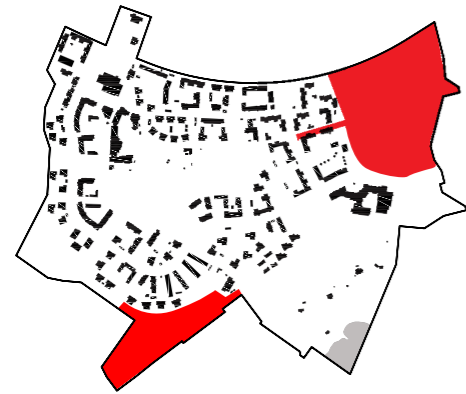

VUOSIRYTMII

Tarkastelu pohjautuen maastokäynteihin sekä asukastilaisuuden kommentteihin

POHJAVEDEN PUISTO, OLE KANDELININ PUISTO

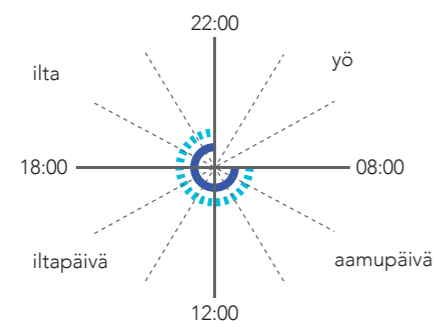

- LUONTOKOKEMUS
- LUONTOARVOJA
- METSÄINEN KALLIOSELÄNNE
- METSÄPOLKUJA

Meri-Rastilassa on hyvin kattavat ja monipuoliset kaupunkitilat ja virkistysalueet. Erilaiset puistoalueet leimautuvat selkeästi erilaisiin toimintoihin ja erilaisiin käyttötarkoituksiin.

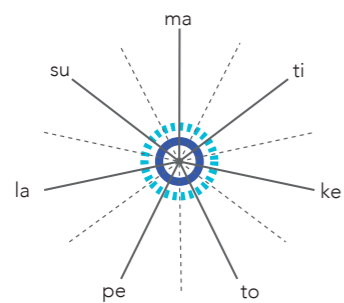
Nämä erilaiset monipuoliset alueet koetaan tärkeäksi vetovoimatekijäksi Meri-Rastilassa. Niiden säilyttäminen eri luonteisina tulee olla lähtökoh- ta suunnittelun edetessä. Virkistysalueilla on kuitenkin valtava potentiaali ja jo pienilläkin muutoksilla. Ne voisivat palvella laajempaa käyttäjäryhmää ja niiden käytettävyyttä voitaisiin laajentaa vuosi- ja vuorokausitasolla (esim. reittien valaistuksella).

PÄIVÄRYTMI

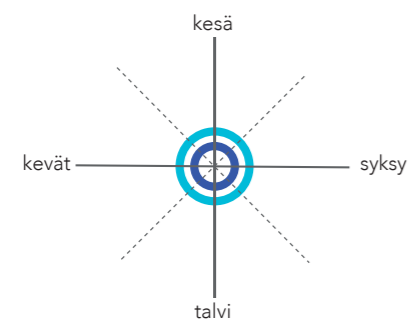

- KÄVELY JA LENKKEILY, KAIKEN IKÄISET
- LÄPIKULKU, KAIKEN IKÄISET
- LIIKUNTA, VANHEMMAT LAPSET JA AIKUISET
- LIIKUNTA, LAPSET
- LEIKKI, LAPSET
- OLESKELU, AIKUISET
- OLESKELU, LAPSET JA LAPSIPERHEET

VIKKORYTMI

VUOSIRYTMI

Tarkastelu pohjautuen maastokäynteihin sekä asukastilaisuuden kommentteihin

SYNTEESI: MAISEMALLISET JA TOIMINNALLISET KEHITTÄMISVISIOT

Analyysien pohjalta virkistysalueilla on laadittu maisemalliset ja toiminnalliset tavoitteet. Täydennysrakentamisen myötä virkistysalueet tulevat osittain pienenemään, jolloin niiden roolit kaupunkirakenteessa korostuvat entisestään. Tarkasteluissa on pohjana Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston rakennettavuustarkastelut, joissa mahdollisia rakentamisen paikkoja suunnittelualueella on kartoitettu. Esitettyjä viheralueiden visioita verrataan olemassa olevaan tilanteeseen. Kultakin viheralueelta on pyritty nostamaan esille niiden omia tärkeitä arvoja ja piirteitä, ja jokaiselle alueelle on pyritty muodostamaan oma vahva identiteetti.

MERI -RASTILAN KAUPUNKIUUDISTUS TÄYDENNYSRAKENTAMINEN

Työn visio- ja suunnitelmaosuudessa huomioidaan Meri-Rastilan tuleva täydennysrakentaminen. Kaupunkitilojen ideasuunnitelman kanssa samanaikaisesti on käynnissä Meri-Rastilan asemakaavan muutos, jossa olemassa olevaa kaupunkirakennetta tiivistetään. Rakentamista on suunnitteilla myös alueen sisäisille puistoalueille. Tätä työtä varten kaupunkisuunnitteluvirasto on koostanut uusien korttelialueiden sijoittumisen puistoalueille, mutta koska kaavaluonnos on vielä alkuvaiheessa kortteleiden sijoittelu ja koko tulevat hyvin todennäköisesti muuttumaan.

Kaupunkitilojen ideasuunnitelma on toiminut myös asemakaavoituksen työkaluna. Sen avulla on analysoitu erilaisia korttelimalleja ja niiden sijoittelun vaikutuksia puistoalueisiin. Kaupunkitilojen ideasuunnitelmaan on valittu sellainen korttelirakenne, että se tukee puistojen kehittämistä parhaalla mahdollisella tavalla. Korttelirakenteen tutkimista jatketaan, tästä syystä kortteleiden rajaukset on esitetty hyvin likimääräisinä.

- Olemassa oleva rakennettu asuinalue
- Länsirannan osayleiskaavan mukainen korttelirakenne
- Täydennysrakentamisen paikaksi tutkittava alue

Lähde: Kaupunkisuunnitteluvirasto, Linda Wiksten, kesäkuu 2015

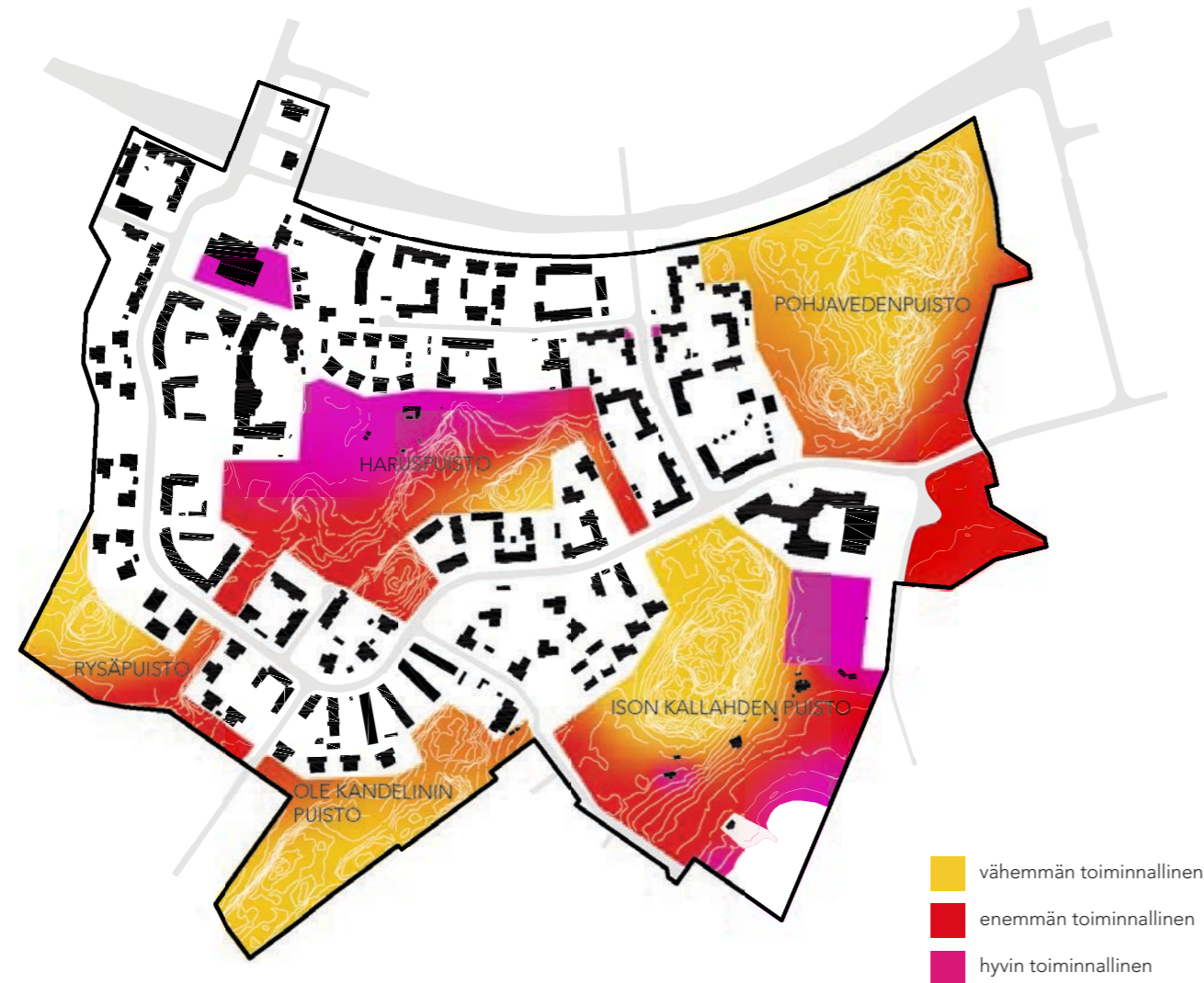

NYKYTILANNE

VISIO

- Haruspuisto muuttuu entistä rakennetummaksi, toimintopainotteiseksi puistoalueeksi. Alueelle on toivottu mm. seikkailupainotteista leikkipaikkaa / metsäistä seikkailurataa
- Rysäpuisto muodostaa tärkeän yhteyden Länsirannan virkistysalueelle. Rysäpuistoon sijoitetaan lisää toimintoja, kuten penkkejä ja ulkoliikuntapaikka
- Ison Kallahden puistoon sijoittuu laaja liikunta- ja urheilutoimintojen keskittymä. Torpan ympäristöä ja rajautumista kallioisiin selänteisiin vaalitaan osana alueen kehittämistä
- Pohjavedenpuiston käyttö kasvaa asukasmäärän lisääntyessä, ja ilme muuttuu paikoitellen rakennetummaksi.

NYKYTILANNE

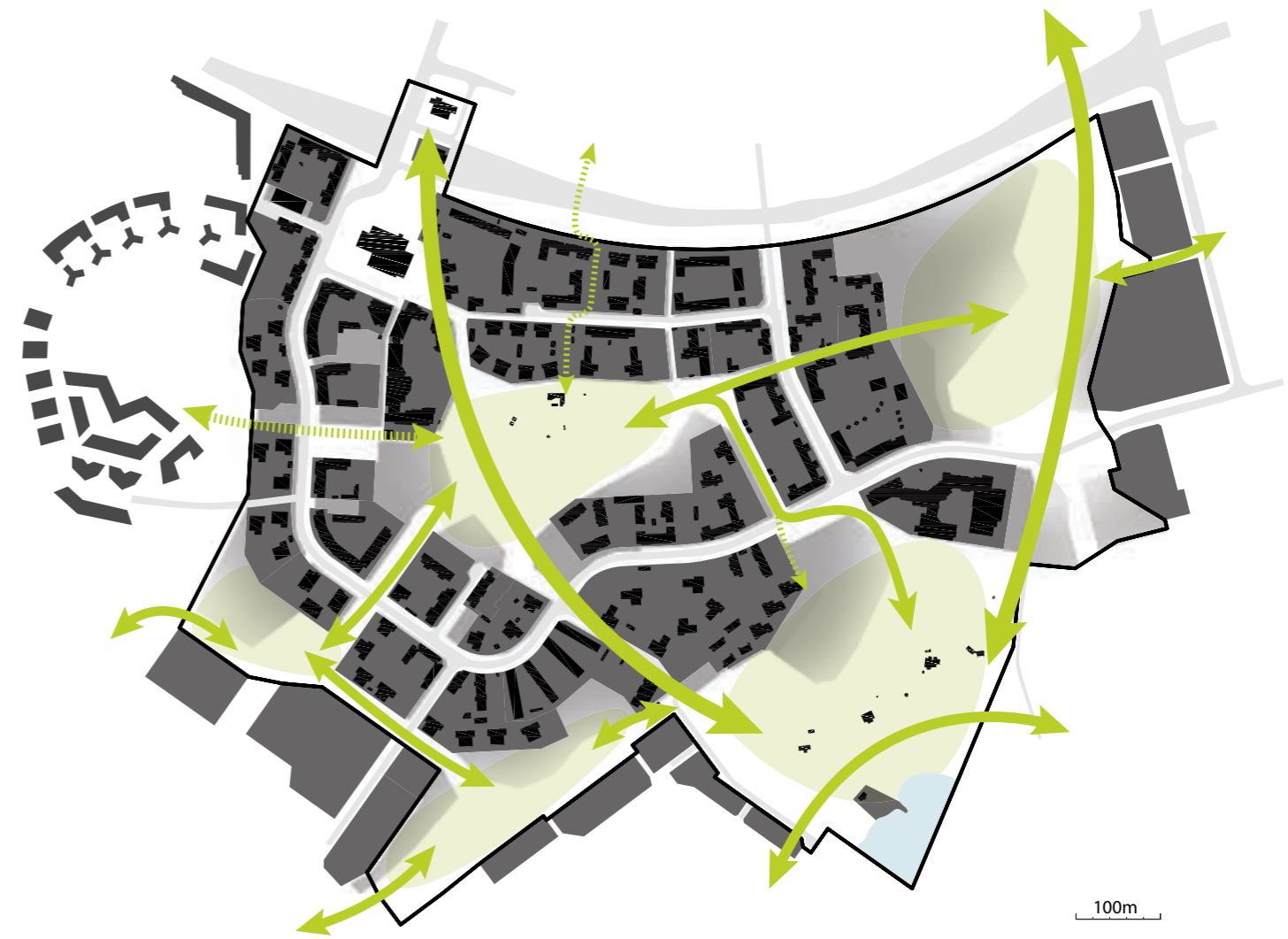

VISIO

- Haruspuisto muuttuu toiminnalliseksi keskukseksi, joka on kaikkien saavutettavissa ja käytettävissä. Kaikille soveltuvaa toiminnallisuutta korostetaan leikkipuiston rinnalla
- Rysäpuistosta syntyy virkistysalueita ja rakennettua alueita yhdistävä toiminnallinen solmukohta
- Ranta-alueesta kehittyy liikuntapuiston myötä hyvin toiminnallinen alue, jonka saavutettavuus paranee
- Pohjanveden puiston läheisyyteen sijoitetaan pistemäisesti puistotoimintoja (esim. leikkipaikka ja lähiliikuntapiste). Toimintoja sijoittaessa huomioidaan Pohjanvedenpuiston kallion rakenne ja ympäristö. Kalliolaki säilyy luonnonilmeisenä.
- Ole Kandelinin puiston kevyen liikenteen reitistöä parannetaan, jolloin se on tulevaisuudessa saavutettavampi ja yhdistää Ramsinniemen paremmin muihin suunnittelualan viheralueisiin

NYKYTILANNE

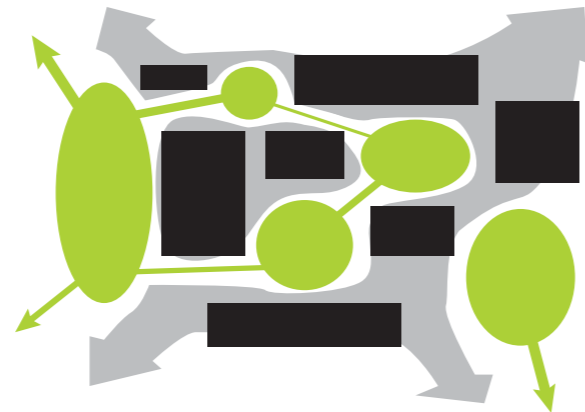

VISIO

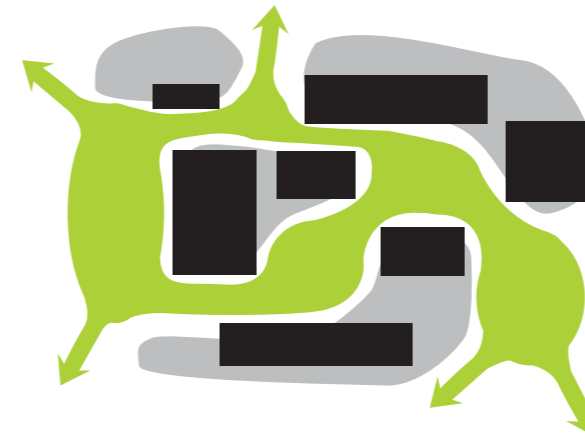
- Merellisyys ja erityiset maisemalliset arvot / erityisaiheet huomioidaan viheralueiden kehittämisessä
- Täydennysrakentamisen myötä viheralueiden väliset yhteydet, niiden selkeys ja keskeiset solmukohtat katu-ympäristössä korostuvat
- Yhteys länsirannan virkistysalueille tulisi säilyttää ja huomioida täydennysrakentamisessa (Rysäpuisto, Ole Kandelinin puisto)
- Yhteyttä Haruspuistosta torpan niittyalueen kautta rantaan vahvistetaan

Vihersaarekkeet +
mattomainen kaupunkirakenne

Viherketjut +
saarekemainen, yhdistyvä kaupunkirakenne

Mattomainen viherrakenne +
saarekemainen kaupunkirakenne

TÖÖLÖ

POHJOIS-HAAGA

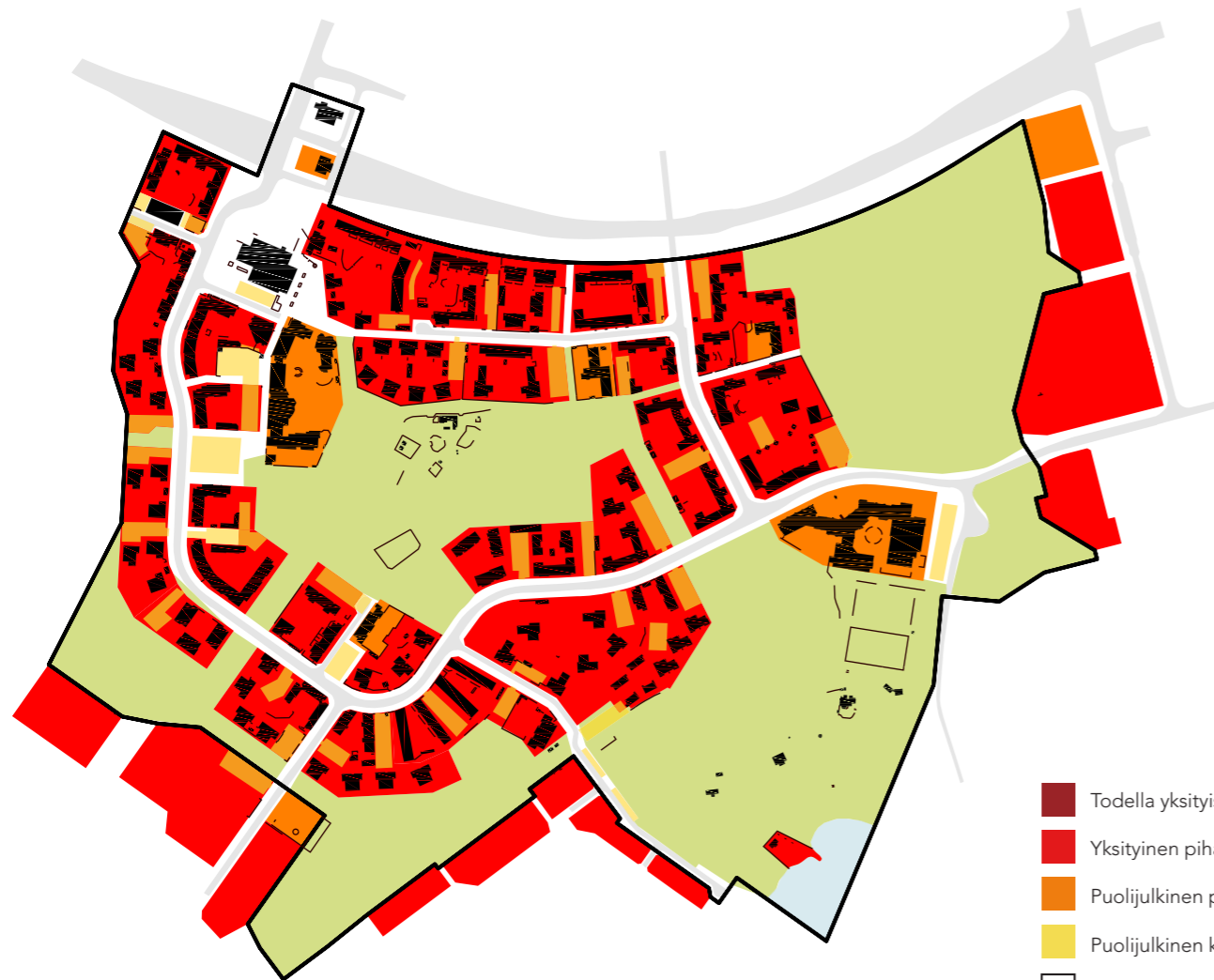
Viherrakenne ilmentää usein erilaisten aikakausien kaavoitusihanteita. Jokainen viherrakenne on toimiva, kun se on oikeassa yhteydessä käytössä. Paikoissa, joissa täydennysrakentamista on tapahtunut usealla eri aikakaudella, voidaan erottaa myös erilaisia viherrakenteita. Tällaiset aikakausittain kerrostuneet asuinalueet ovat usein mielenkiintoisia, monimuotoisia ja rikkaita kaupunkiympäristöjä.

Tällä hetkellä Meri-Rastilassa vallitsee mattomainen viherrakenne. Asemakaavan muutoksen myötä kaupunkirakenne tiivistyy. Rakentamista on suunnitteilla myös alueen sisäisille puistoalueille. Tulevaisuudessa Meri-Rastilan sisäinen viherverkosto tulee olemaan ketjumaisempi, mutta aluetta ympäröivät laajat virkistysalueet säilyvät mattomaisena rakenteena. Etenkin Haruspuiستoon kulkevat viheryhteydet tulevat ketjuuntumaan. Jatkosuunnittelussa liikkumista muille viheralueille pidetään kuitenkin tärkeänä alleviivatavana lähtökohtana, joka tulee taata täydennysrakentamisen yhteydessä.

SYNTEESI: VYÖHYKKEET JA HIERARKIA

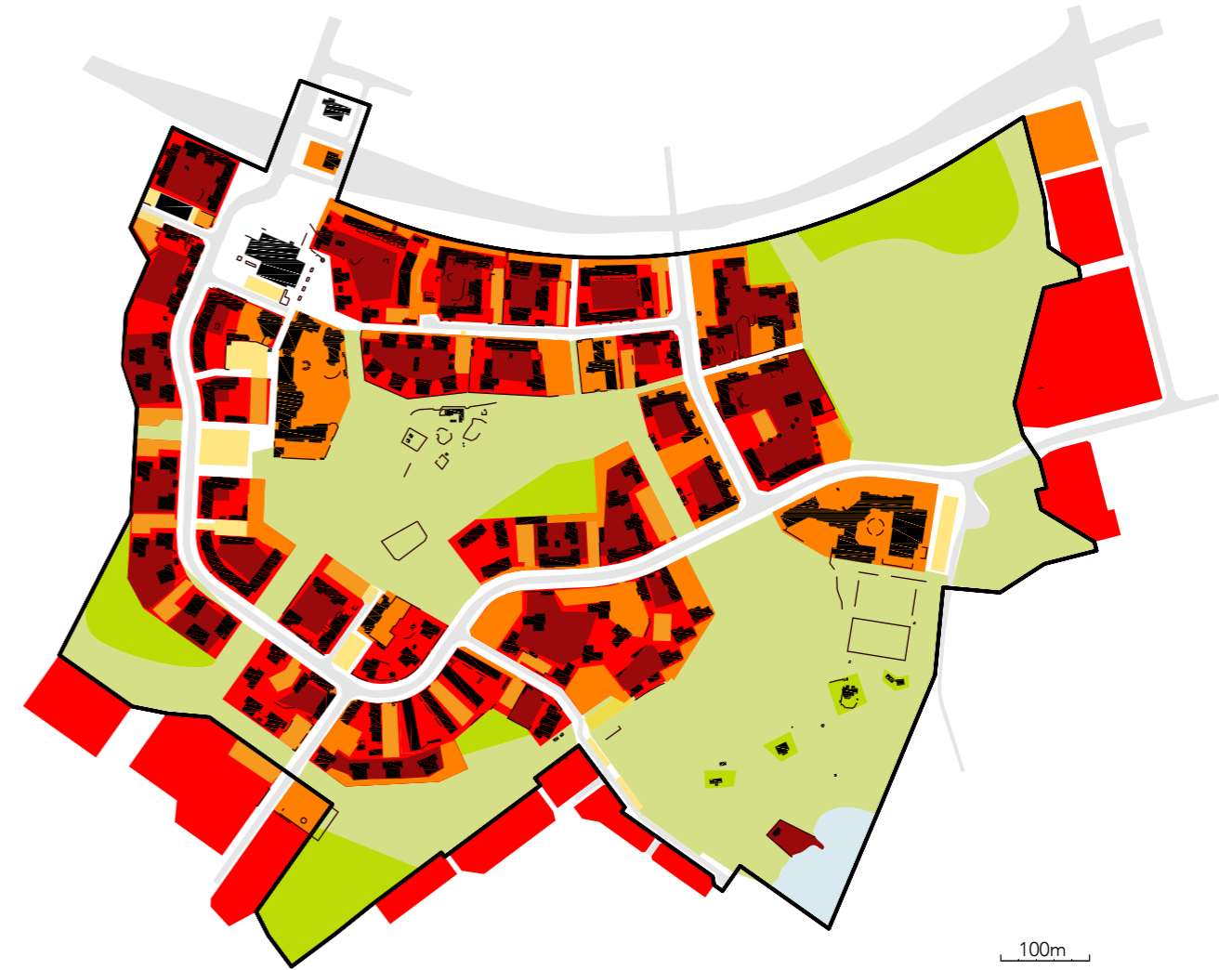
Meri-Rastilassa yksityiset ja julkiset tilat ovat hankalasti hahmoteltavissa. Puistoalueiden rajautuminen piha-alueisiin tuntuu alueella hieman epämääräiseltä. Osa julkisista puistoalueista ovat luonteeltaan lähes yksityisiltä piha-alueilta, jonka vuoksi moni julkinen virkistysalue tuntuu käyttäjältä pienemmältä kuin mitä se todellisuudessa on. Monessa kohdassa yksityinen julkisivu tai piha-alue ajautuu melkein suoraan julkiseen tilaan, ilman välivyöhykettä. Tästä syystä piha-alueet eivät tunnu asukkaasta niin yksityisiltä ja viihtyisiltä kuin mitä ne voisivat olla.

Määrittelemättömät välivyöhykkeet sekä hyvin jyrkkä julkisen ja yksityisen vyöhykkeen rajautuminen luovat turvattomuuden tunnetta sekä johtavat poikkeavien, epävirallisten polkulinjausten syntymiseen. Kappaleessa luodaan tavoitteellinen periaate yksityisen ja julkisen ulkotilan rajautumiselle ja kehittämiselle jatkosuunnittelussa.

KAAVAN MUKAINEN, NYKYTILANNE

- Todella yksityiseltä tuntuva piha-alue
- Yksityinen piha-alue
- Puolijulkinen piha-alue
- Puolijulkinen katutila
- Julkinen katu- ja aukiotila
- Julkinen puisto tai kaupunkimetsä
- Vähemmän julkiselta tuntuva puisto tai kaupunkimetsä
- Aidat

ARVIO, NYKYTILANNE

Monessa kohtaa puistoalueen rajautuminen piha-alueeseen on valuvaa ja epämääräistä. Osa puistoalueista eivät vaikuta julkisilta, vaan melkein piha-alueilta. Osa piha-alueista vaikuttavat hyvinkin julkisilta johtuen avoimesta korttelirakenteesta. Useassa kohdassa yksityinen julkisivu tai piha-alue ajautuu melkein suoraan julkiseen tilaan, ilman välivyöhykettä.

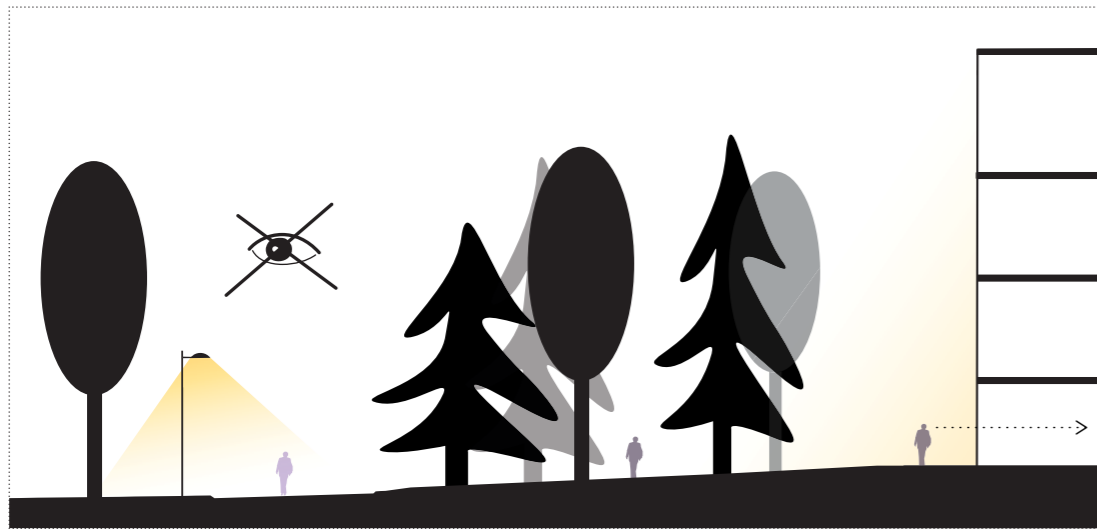
Julkinen puistotila rajautuu suoraan yksityiseen julkisivuun

Julkinen puistotila sulautuu osaksi yksityistä pihaa

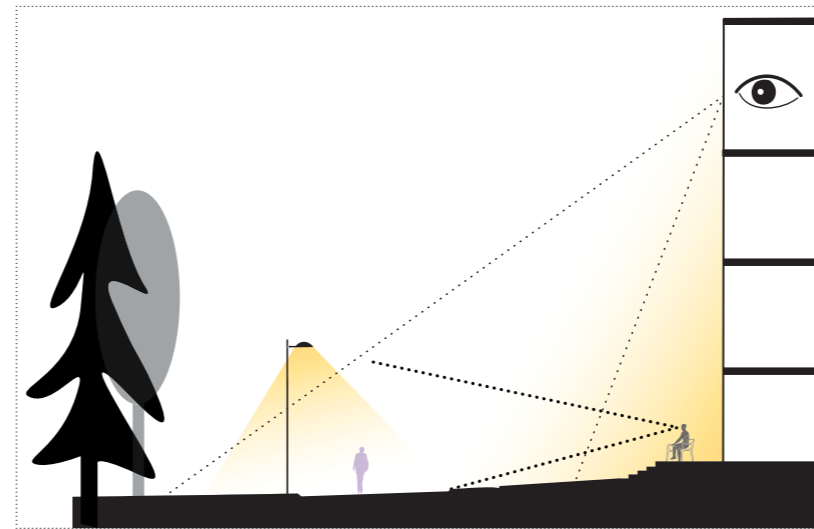

Julkinen katutila-vyöhyke rajautuu suoraan yksityiseen julkisivuun (kuvassa oikealla) sekä yksityinen piha-alue jolla hyvin julkinen ilme (kuvassa vasemmalla).

OLEVA TILANNE

Kulkeminen puistoalueilla tapahtuu monesti erillään rakennuksista, ja rajautuminen rakennuksiin ja niiden yksityisiin piha-alueisiin on epämääräinen. Syntyy epävirallista polustoa, joka poikkeaa piha-alueiden kautta lyhyintä reittiä. Puistopolulla liikkuja ei näy polkualueen ulkopuolelle, mikä pimeään aikaan voidaan kokea turvattomuuden tunteena.

TAVOITETTAVA TILANNE

Etupuutarhat rakennusten julkisivuilla muodostavat puoliyksityisen vyöhykkeen julkiseen puistotilaan. Tällä tavalla mahdollistetaan, että suurempi määrä ihmisiä liikkuu ulkotilassa, mikä lisää puisto- ja katutilojen myönteistä valvontaa. Polustot sijoitetaan yksityisten puutarhatilojen läheisyyteen, jolloin niillä kulkevat saavat sekä hyvän valaistuksen sekä luonnollisen valvonnan etuudet.

SELKEYS LUO TURVALLISUUTTA

Puistoalueiden rajautuminen rakennettuun ympäristöön on tällä hetkellä alueella hyvin valua. Selkeä, luettava hierarkia yksityisen ja julkisen välillä on yleisesti ontuva. Määrittelemättömät väliwyöhykkeet sekä hyvin suora julkisen ja yksityisen vyöhykkeen rajautuminen luovat turvattomuuden tunteita, sekä johtavat poikkeavien, epävirallisten polkulinjausten syntymiseen.

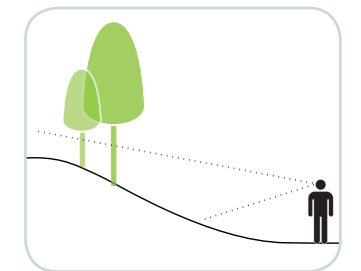
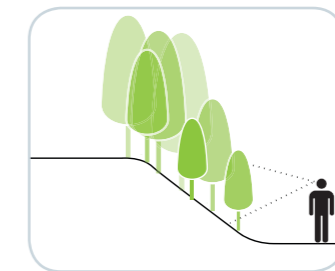
Aluetta uudistaessa tavoitteena tulisi olla puistoalueiden poluston sijoittaminen optimoidusti suhteessa rakennuskantaan, niin että saavutetaan ns. myönteisen valvonnan tilanne.

Rakennusten julkisivut rajautuvat selkeän yksityisen pihavyöhykkeen (esim. etupuutarha) kautta julkiseen tilaan, ja puoliyksityinen korttelipiha rajautuu selkeästi rakennuskantaan tai muuhun rajaukseen. Pitkiä piha-aitoja puistotilaan tulisi välttää, koska ne osaltaan luovat myös "sokean" julkisivun, ilman interaktiivisuutta julkiseen tilaan.

Myös yleisesti rajoittamalla tiheää, matalaa kasvillisuutta ja vesakkoa puistoalueilla, parannetaan näkyvyyttä ja turvallisuuden tunnetta.

Esimerkkejä puistotilan liittymisestä suoraan julkisivuun. Riittävä etupuutarha- tai terassivyöhyke parantaisi tilannetta huomattavasti.

KASVILLISUUS JA NÄKYVYYS

Myönteinen esimerkki etupuutarhan tuomasta vyöhykkeestä julkiseen tilaan.

Pitkä aitaus osoittaa, että yksityisen pihan ja puistoalueen luonnollinen rajaus ei ole toiminnut.

HIERARKIA JULKINEN-YKSITYINEN ESIMERKKEJÄ

Ihanteellisessa tilanteessa asuntojen etupuutarhat muodostavat yksityisen vyöhykkeen julkiseen puistotilaan. Kun yksityisen ja julkisen vyöhykkeet tuntuvat selkeästi hahmotettavilta, myös turvallisuuden tunne korostuu ulkotilassa, orientoituminen ja suunnistaminen helpottuu, ja yhä suurempi määrä ihmisiä käyttävät puistotiloja. Kun puisto- ja metsäreitit koetaan turvalisiksi myös pimeään aikaan vuorokaudesta, asukkaat ryhtyvät myös mieluummin käyttämään niitä katuja myötäilevien reittien sijaan.

Arabianranta, Helsinki

Funenpark, Amsterdam

Ison Kallahden puisto, Meri-rastila

Alppikylä, Helsinki

Ørestad, Kööpenhamina

KAUPUNKITILOJEN JA VIHERALUEIDEN IDEASUUNNITELMA

Visioiden perusteella työstä on laadittu suurpiirteinen ideasuunnitelma, jota tarkennetaan mitoitustutkielmilla. Tarkoituksena on pohtia asemakaavoituksen tueksi minkä luonteisia eri puistoalueet ovat, miten niihin saataisi kattava johdonmukainen kevyen liikenteen reitistö, mitä toimintoja puistoalueilla voisi sijaita ja kuinka paljon tilaa ne tarvitsivat. Koska rakentamisen paikkojen tutkiminen on vielä asemakaavoituksessa alkuvaiheessa, myös toimintojen ja reittien paikat ja tarpeet ovat likimääräisiä ja tulevat muuttumaan suunnitelmien tarkentuessa.

Liikunta- ja leikkitoiminnot sijoittuvat Ison Kallahden liikuntapuistoon ja Haruspuistoon. Ison Kallahden puistossa liikuntatoiminnot sijoitetaan niin, että ne kunnioittavat arvokasta ranta-alueita ja rantahuviloita.

Pohjaveden puisto ja Ole Kandelinin puisto säilyvät luontoarvoiltaan ja ilmeiltään rikkaina lähimetsinä, jonne voi esim. rauhassa kiivetä metsäseikkailulle eväskorin kanssa.

Rysäpuisto on tärkeä kevyen liikenteen solmukohta, jonne tulisi sijoittaa penkkejä ja pienimuotoista toiminnallista aktiiviteettia.

Katuymäristöä kehitetään täydennysrakentamisen yhteydessä. Etenkin katualueella risteäviä jalankulku- ja pyörävyliä tulee korostaa katuymäristöstä, niin että suunnistaminen ja tunnistaminen alueella helpottuvat, ja että kadun ylitys sujuu mahdollisimman luontevasti.

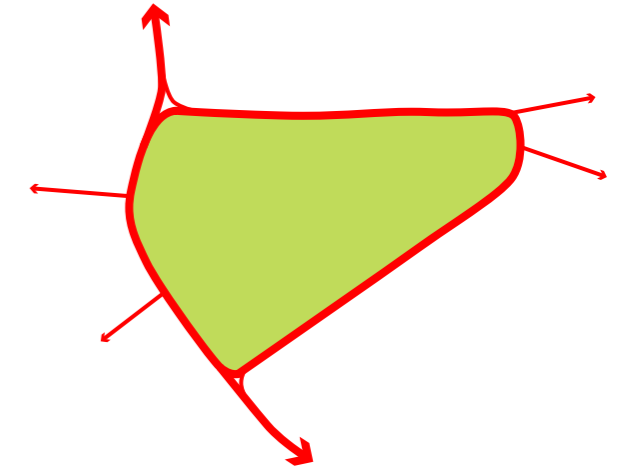
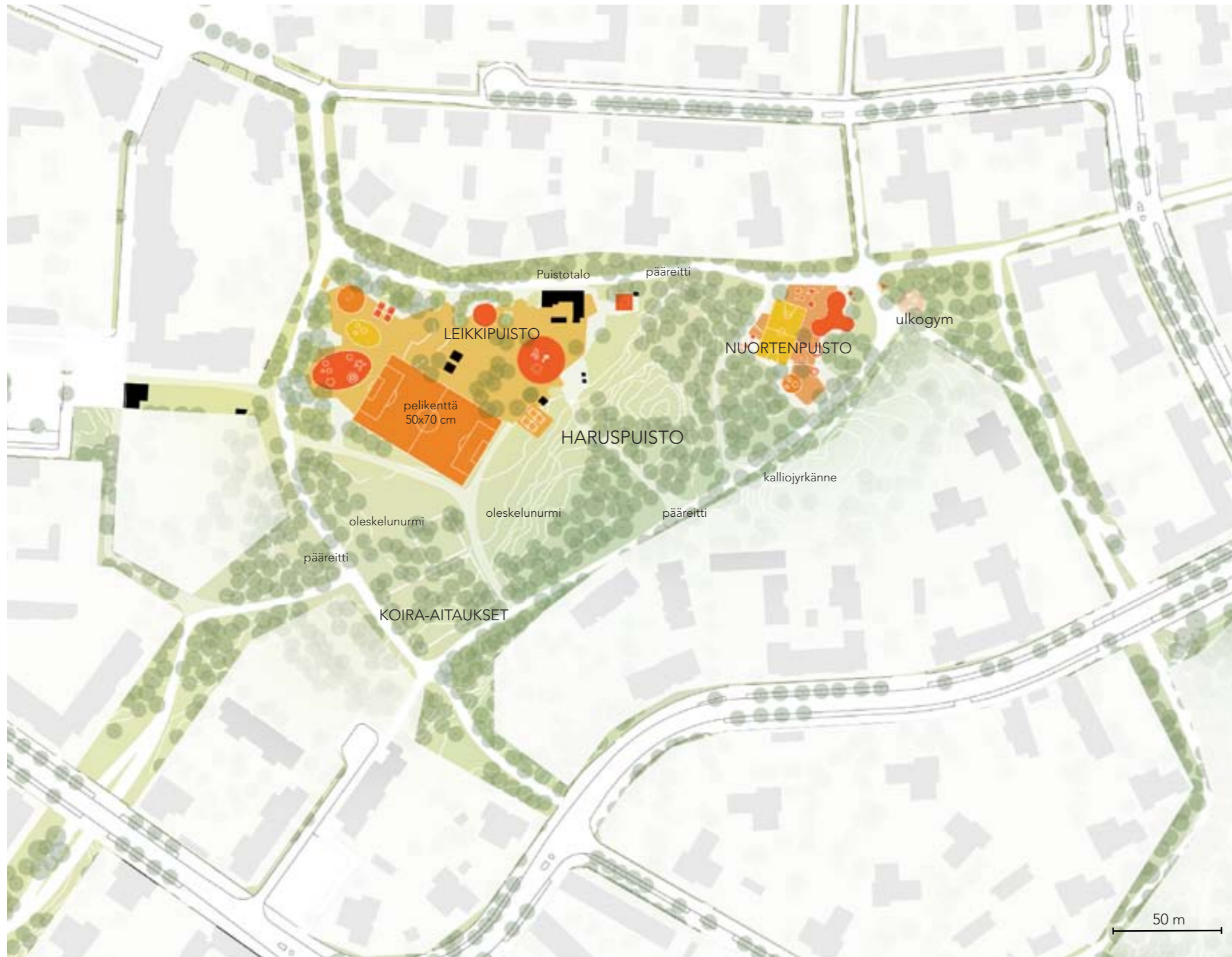
Suunnitelma

- luontoarvot
- kulttuuriarvot, rantahuviloita alue
- liikunta ja leikkitoiminnot - painotus hyvin rakennetusta ympäristöstä kevyesti rakennettuun
- olemassa oleva asuinalue
- täydennysrakentamiseen tutkittava alue

..... kaupunkimainen kevyen liikenteen yhteys

..... puistomainen kevyen liikenteen yhteys

100 m

HARUSPUISTON PERIAATE:
puistokokonaisuutta kiertävä pääpolku ja tärkeimmät liittyvät yhteydet, jotka määrittelevät puistoalueen rajauksen.

Haruspuisto mielletään monikulttuuriseksi asukaspuistoksi, joka toimii koahtamispaikkana Meri-Rastilan ja Vuosaaren asukkaille. Puistotalolla on tärkeä rooli puistossa ja sen säilyminen ja kehittäminen on edellytys jatkosuunnittelulle. Leikkipuistoa laajennetaan, jotta sen resurssit palvelevat myös kasvavaa asukasmäärää. Uudet rakentamisen alueet sekä reunoja kiertävä pääpolku määrittelevät puiston alueen.

Uusi vahvaimainen leikkipuisto ilmentäisi Meri-Rastilan identiteettiä: merellisyyttä, monikulttuurisuutta, ja monimuotoisuutta. Leikkipuiston ja koulun yhteyteen sijoitetaan pienempi pelikenttä, joka täydentää Ison Kallahden liikuntapuistoon sijoitettavia liikuntapuitteita. Alueelle toivotut avoimemmat nurmialueet kesäpiknikille ja vapaamuotoisempaan pelailuun sijoittuvat leikki- ja liikuntatoimintojen yhteyteen, alavimmille rinnealueille.

Nuoret kokevat, että olemassa oleva puisto on suunnattu pienille lapsille eikä heillä ole paikkaa Haruspuistossa. Nuorten toimintoja tuleekin kehittää jatkossa. Ne tulisi sijoittaa hieman erilleen lastenpuistosta, mutta kuitenkin niin, että sujuva yhteys leikkipuiston välillä säilyy.

Penkkejä ja roska-astioita on kaivattu pääreitit varteen. Pääreitien esteettömyys on tärkeä alueen saavuttamisen kannalta, mikä tulisi huomioida jatkosuunnittelussa. Olemassa oleva koira-aitaus säilyy, mutta sitä voidaan tarpeen mukaan siirtää Haruspuiston sisällä. Kalliojyrkäne luo uniikin elementin Haruspuistoon. Sen säilyminen on edellytys jatkosuunnittelussa. Kalliojyrkännettä voidaan nostaa myös puistossa esille esimerkiksi valaistuksella ja metsänhoidon keinoin.

LEIKKIPUISTO

- Alueella vahva identiteetti ja ominaisilme
- merellisyyttä ja ympäristön arvoja heijastelevat rakenteet
- ikä- ja käyttäjäryhmien huomiointi, tilojen joustavuus

Kööpenhamina

23

Tukholma

24

Kööpenhamina

25

Kööpenhamina

26

Oleva majakka leikkialueella

Meri-Rastila, Helsinki

27

Berliini

28

Kööpenhamina

29

Kööpenhamina

30

Kööpenhamina

31

32

NUORTEN PUISTO

- Varsinkin nuorille suunnattu toiminto-alue (katu-urheilu jne)

33

Kööpenhamina

34

35

36

Amsterdam

37

38

München

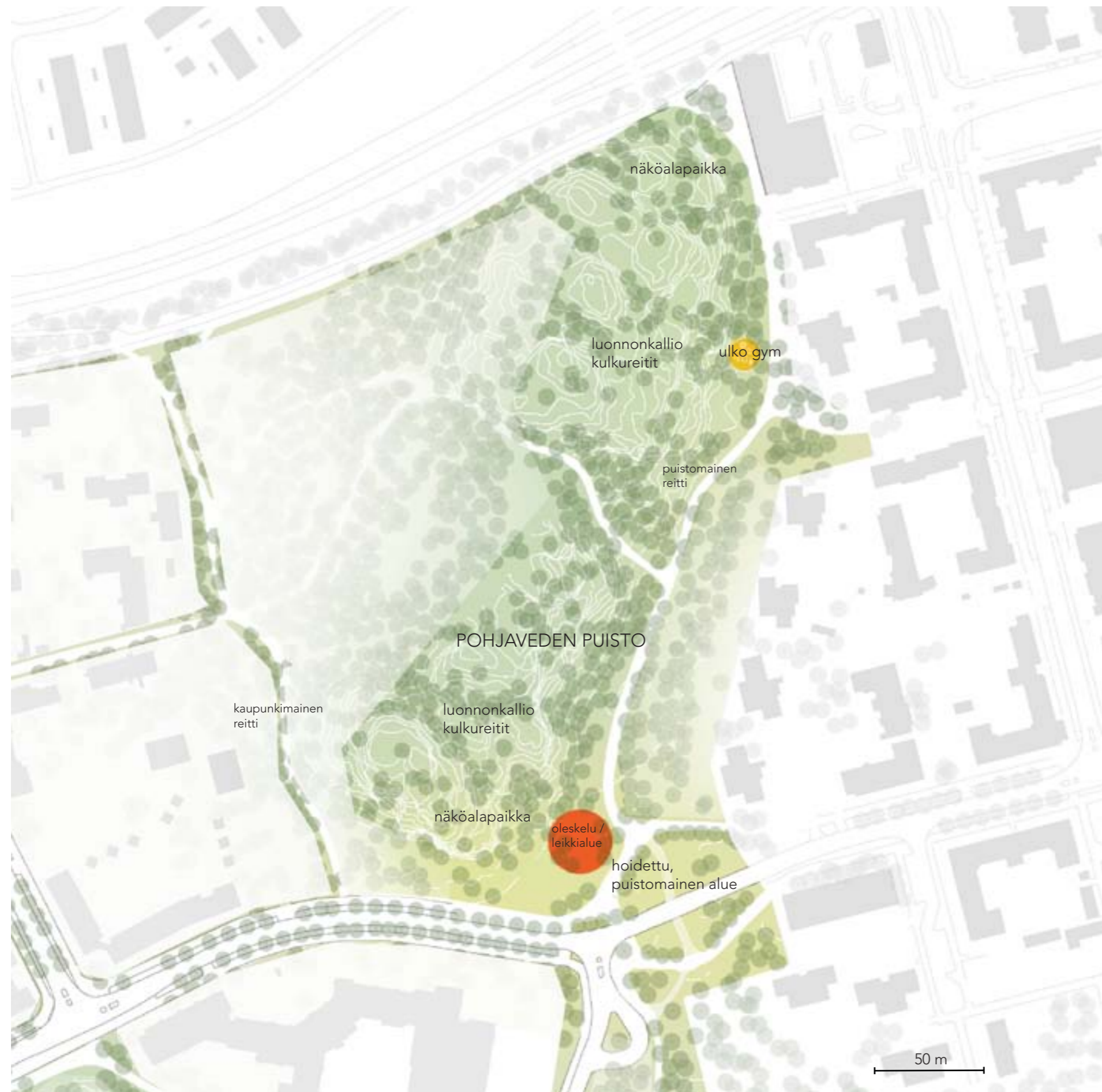

39

Kööpenhamina

HARUSPUISTO
Koulun viereiseltä kevyen liikenteen reitiltä näkymä Haruspuiston uudistettuun meriaiheiseen leikkipuistoon.

POHJAVEDEN PUISTON PERIAATE
Tärkeät lähialueen reitit seuraavat maastomuotoja.

Pohjaveden puisto on tärkeä lähimetsä, jonka jylhien kalliolieikkausten välissä kulkevat polut muodostavat ainutlaatuisia retkeily- ja seikkailuympäristöä. Kallio- selänteen näköalapaikoilta voi katsella Pohjois-Vuosaaren silhouettia tai välkehtivää merenpintaa horisontissa. Lisäksi puistosta löytyy arvokkaita historiallisia kalliolouhintoja ja muinaisrantamerkkejä. Näiden säilyttäminen on täydennysrakentamisen edellytys. Pohjaveden länsiosaa muuttuu urbaanimmaksi rakennettumaksi ympäristöksi. Sen tulee rakentua niin, että itäpuolen karumpi kalliolaki säilyy rauhallisena lähimetsänä, jossa rakennettu ympäristö ei ole vallitseva osa kaupunkimetsän maisemaa.

Alueen itäosaa, joka liittyy katu-ympäristöön tulisi rakentaa hoidetummaksi puistomaisemmaksi alueeksi, jossa sijaitsee levähdyspaikkoja ja penkkejä. Lisäksi puistossa voi sijaita muutama pienimittakaavainen leikki/liikuntatoiminto. Puistomainen alue sopii jatkoksi kadun toisella puolella olevalle Ullaksen puistolle. Samalla hoidetumpi puistoalue luo kauniin portin Meri-Rastilaan Aurinkolahdesta saavuttaessa.

KALLIOPUISTO

- maastoon hienovaraisesti sopeutettu lisäpolusto
- näkymätasanne, ulko gym, metsäleikkipaikka, pulkkamäki
- valaistus parannettava, turvallisuuden tunne, ei häikäisevä, hienovarainen

Aurinkolahti, Helsinki

Ekebergsparken, Oslo

Espanja

Meri-Rastila, Helsinki

POHJAVEDEN PUISTO

Näkymä pieneltä leikkialueelta kulttuurihistoriallisesti arvokaille kalliolouhinta-alueille. Taustalla uutta täydennysrakentamista.

ISON KALLAHDEN PUISTON PERIAATE - VER 1

Ison Kallahden puistoa on työssä tarkasteltu kahdella vaihtoehdolla. Versio 1:ssä puistoon on sijoitettu kaksi täysikokoista jalkapallokenttää sekä yksi pienempi kenttä. Näiden lisäksi alueelle on pyritty mitoittaa mahdollisimman paljon liikuntapuitteita - niin harrastusharjoitteluun kuin vapaa-ajan toimintoihin sopivia.

Toimintojen sijoittelun lähtökohtana on säilyttää uimarannan ja rantahuviloiden alue rauhallisena luonnonarvoja kunnioittavana alueena. Liikuntatoimintoja on mahdollista sijoittaa myös koulun piha-alueelle, jolloin ne olisivat lähialueiden asukkaiden käytössä virka-aikojen ulkopuolella.

Molemmissa versioissa rantareitin valaistusta tulisi jatkotyöstön yhteydessä tutkia. Rantareitin valaistusta on aikaisemmin tutkittu Helsingin rakennusviraston toimesta, mutta silloin sen todettiin häiritsevän alueella esiintyvien lepakoiden käyttäytymistä. Tämän jälkeen valaistustekniikka ja tietoisuus lepakoiden käyttäytymisestä on kehittynyt huomattavasti, joten asia olisi syytä nostaa uudestaan esille. Ranta koetaan tällä hetkellä pelottavana pimeään aikaan. Lisäksi rantareitti ei ole nykyisellään talvikunnossapidetty, mikä rajoittaa alueella liikkumisen pääsääntöisesti kesäaikaan.

ISON KALLAHDEN PUISTO VER 2

ISON KALLAHDEN PUISTON PERIAATE - VER 2

Ison Kallahden puiston toisessa versiossa suuret liikuntatoiminnot on sijoitettu koulun läheisyyteen. Monitoiminen nurmi toimii puitteena monenlaiselle, sekä organisoitulle ja omatoimiselle, vapaa-ajan toiminnolle kuten jalkapalloseuralle, frisbeelle, piknikille, puistojumpille, mölkyille, kesäjuhille yms. Moni-ilmeinen nurmialue liittyy rakennetun ympäristön sujuvasti ranta-alueeseen ilman jyrkkää vyöhykejakoja rakennetun ympäristön ja luonnollisempien alueiden välillä. Kumpuilevat maastonmuodot elävöittävät avointa nurmimaisemaa. Samalla ne toimivat myös katsomona monitoimimurmellemme ja ääni- sekä suojavallina asuinalueille. Aitojen tulisi olla kevyet, ei kokonaistilaa dominoivia.

Ranta-alueelle on liikuntatoimintojen sijaan sijoitettu kulttuuri- ja yhteisöllistä toimintaa tukevia puitteita kuten kesäteatteria, pienviljelyä, hedelmäpuutarhaa ja tanssipaviljonkia.

LIKUNTAPUISTO JA TORPAN YMPÄRISTÖ

- Kenttien rajaukset sovitettu maastoon sekä olevan puustoa kunnioittaen
- aktiviteetteja, pysähtymispaikkoja
- matala, ei häikäisevä valaistus (lepakot)

Meri-Rastila, Helsinki

Meri-Rastila, Helsinki

Meri-Rastila, Helsinki

Englanti

Tullisaari, Helsinki

Amsterdam

Meilahti, Helsinki

56

57

58

59

60

61

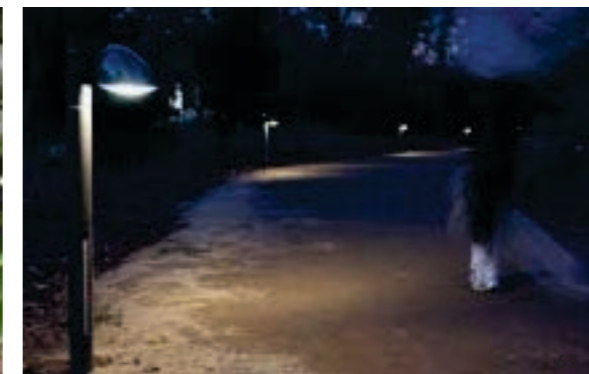
Tullisaari, Helsinki

63

64

ISON KALLAHDEN LIIKUNTAPUISTO
Näkymä liikuntapuiston pohjoispuolelta merenrantaan päin.

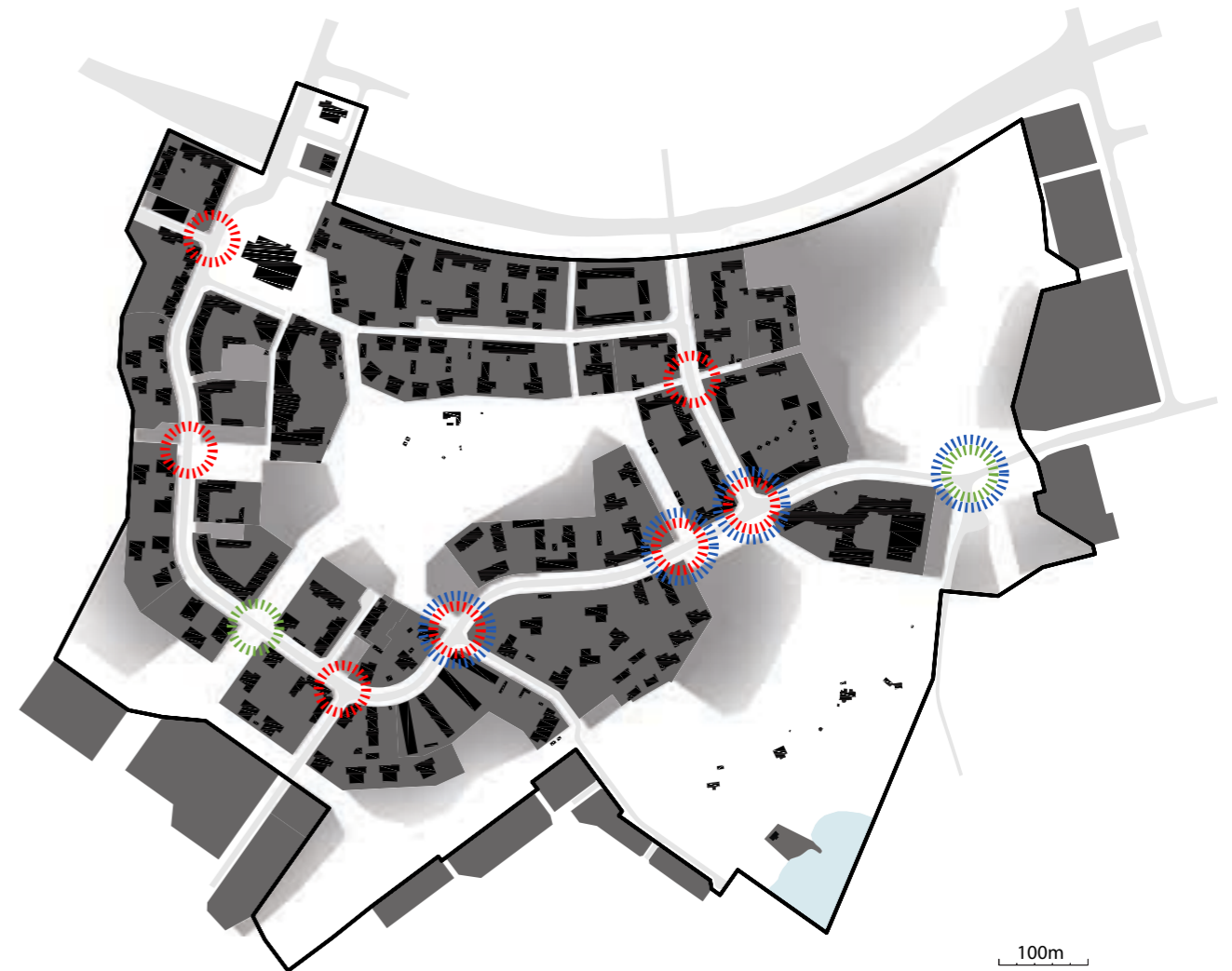
SUUNNITELMA LIITTYMISKOHDAT

Sujuvan kevyen liikenteen kannalta katualueen solmukohdat ovat merkittävässä roolissa, varsinkin silloin kun niiden läpi liikutaan viheralueelta toiselle. Seuraavassa kappaleessa on pyritty luomaan periaate siitä, kuinka näitä liittymiskohtia tulisi kehittää ja kuinka ne tulisi ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

NYKYTILANNE

- Urbaani kevyen liikenteen solmukohta
- Vihreä kevyen liikenteen solmukohta
- Merellisyyden korostaminen

VISIO

- Vihreät ja urbaanit solmukohdat määräytyvät niihin liittyvien reitistöjen mukaan. Vihreissä solmukohdissa korostuu liikkuminen viheralueelta toiselle. Urbanit kohdat ovat ilmeeltään rakennetumpia ja aukiomaisempia. Ne ovat tärkeitä katuympäristön solmukohtia.
- Solmukohdat liittyvät vastaavan hierarkian mukaiseen reitistöön, jossa vaihtelee urbaani ja vihreä ilme.
- Merellisyyttä korostetaan tärkeimmissä rantaan johtavissa solmukohdissa.

Liittymiskohta: yhteys Haruspuistosta Harbonkadulle ja rantaan, nykytilanne

67

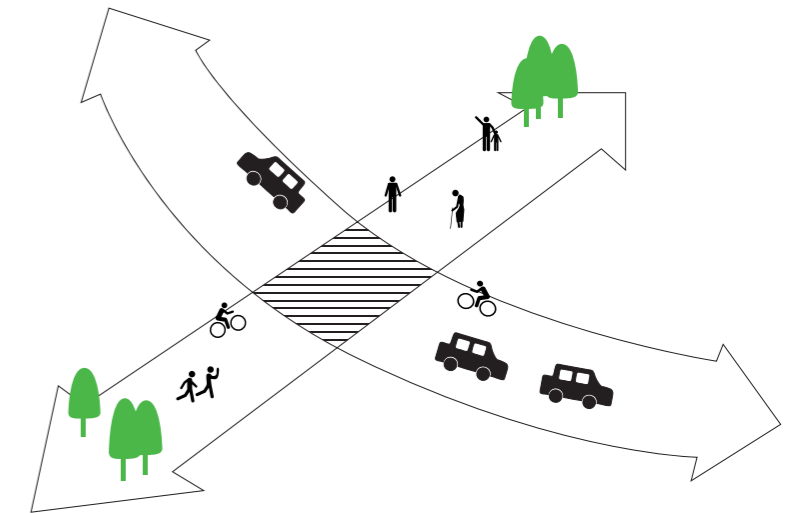

Aukiomainen liikennetila, Odense DK

69

Risteysalueiden korostus, referenssi Aurinkolahdesta

URBAANIT LIITTYMISKOHDAT

- Kaupunkitilahierarkiassa samanarvoisena kohtaavat jalankulkuliikenteen ja katuliikenteen yhteydet.
- Aukiomainen, nostettu katutila hidastaa liikennettä.
- Alueen kallioperän ja merellisyyden korostuminen osana katutilaa sekä pinnoitteissa että katupuustossa ja -kasvillisuudessa.
- Rakennusten ympäröimiä, aukiomaisia risteyskohtia
- Pintamateriaali muodostaa yhtenäisen ilmeen koko solmukohtaan alueelle

71

72

73

74

76

77

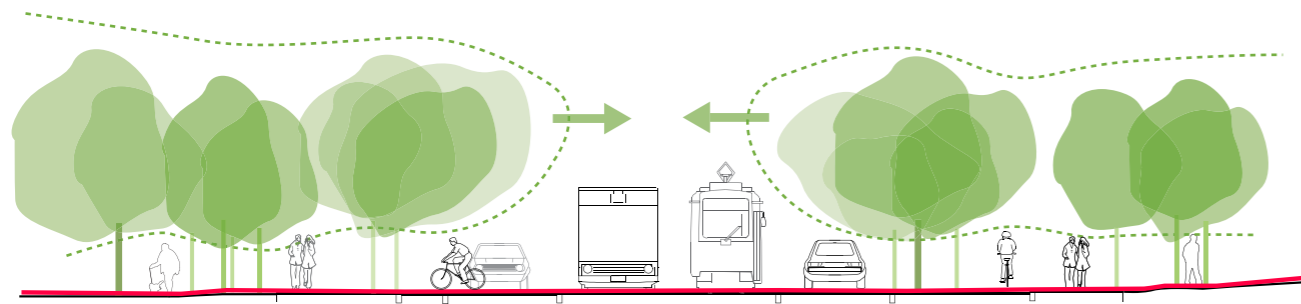

77

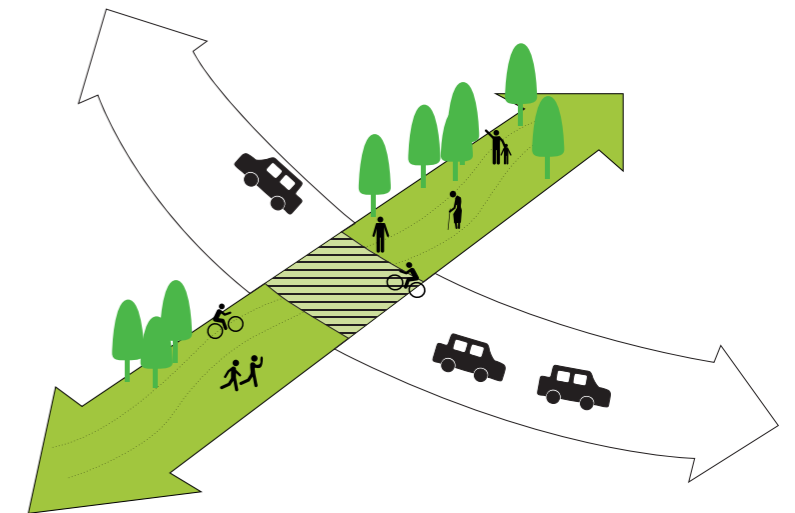
Elävä kiveyspinta muodostaa urbaaneihin solmukohtiin yhtenäisen pohjan

Katupuut ja istutukset luovat solmukohtiin vaihtelevuutta ja vahvistavat merellistä tunnelmaa

Referenssejä opasteista katutilassa

Yhteys korostuu katutilassa tihentymänä

VIHREÄT LIITTYMISKOHDAT

- Yhteys viheralueelta toiselle
- Jalankulkuyhteyden ja ympäröivien viheralueiden korostuminen
- Alikulku + katutason ylitys, mahdollisuuksien mukaan alikulkuyhteyden poistaminen
- Puistomaiset viheryhteydet kohtaavat dominoivasti katutilaa, kaventaen sitä
- Syntyy vihreä katutilan kaventuma, mikä näkyy kokonaiskatutilassa ja hidastaa liikennettä.

Liittymiskohta: yhteys Haruspuistosta Rysäpuistoon

Liittymiskohta: yhteys Haruspuistosta Ison Kallahdenpuistoon

Valo-olosuhteet ja näkyvyys huomioidaan alikulun ympäristön kasvillisuudessa

Kiveyspintaa voidaan hyödyntää ylityskohtien korostuksessa

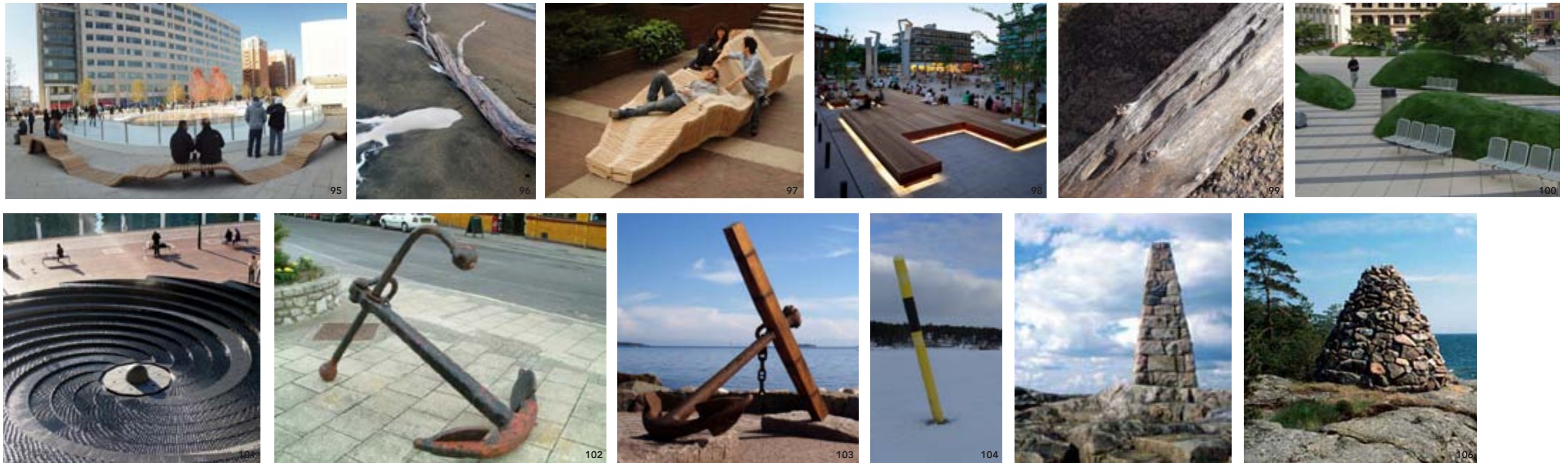
Urbaanit alikulkuyhteydet

Ruoholahti, Helsinki

PINNAT

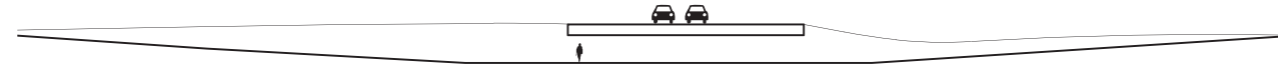

ELEMENTIT

KASVILLISUUS

Periaateleikkaus Haruspuisto-Isonkallahdenpuiston alikulku

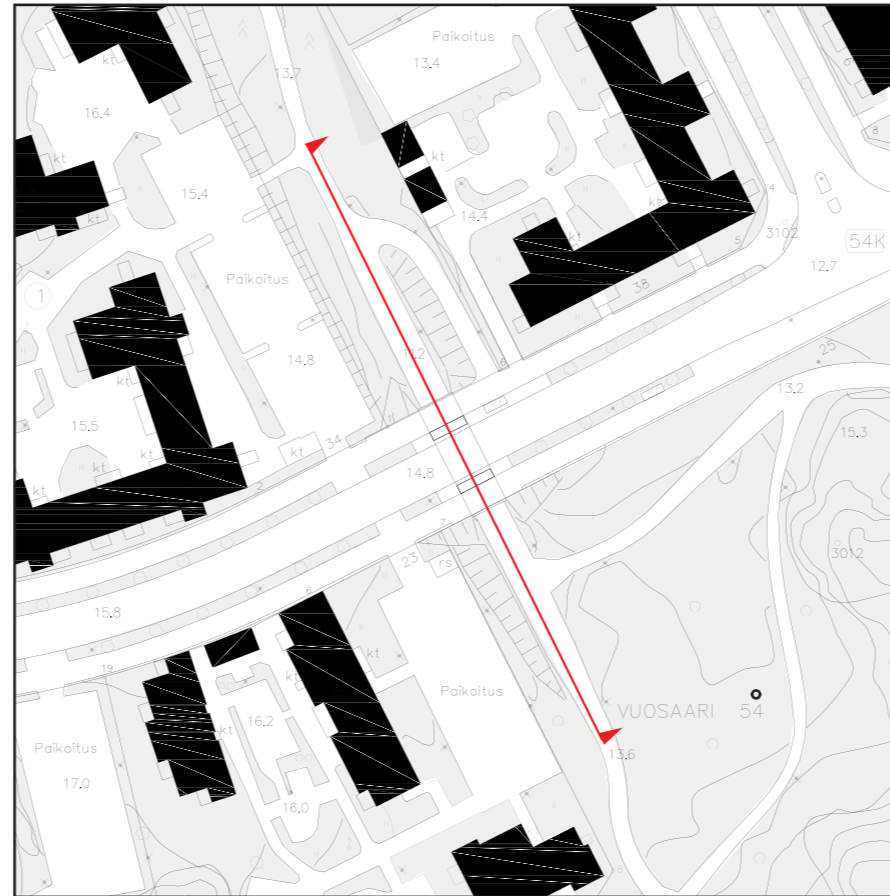
HARUSPUISTO - RYSÄPUISTO

Alikulkutunnelin kevyen liikenteen väylä on haastavaa tuoda katutasolle, mutta mahdollinen.

Sopiva ratkaisu voisi olla myös säilyttää alikulkutunneli ja hyödyntää länsipuolella kulkevaa katualueella yhdistyvää kevyen liikenteen väylää rinnakkaisena kadun ylitys paikkana

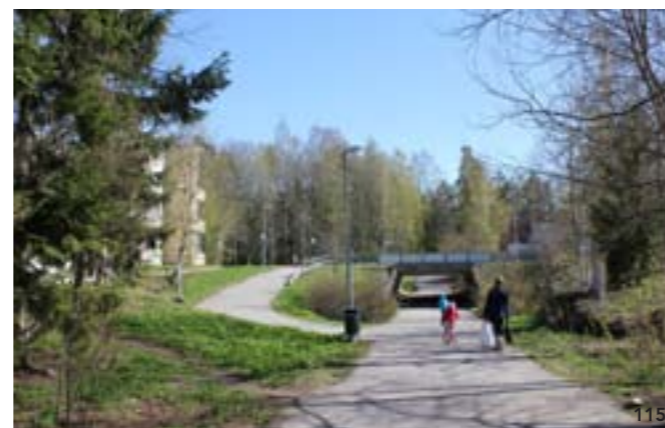

114

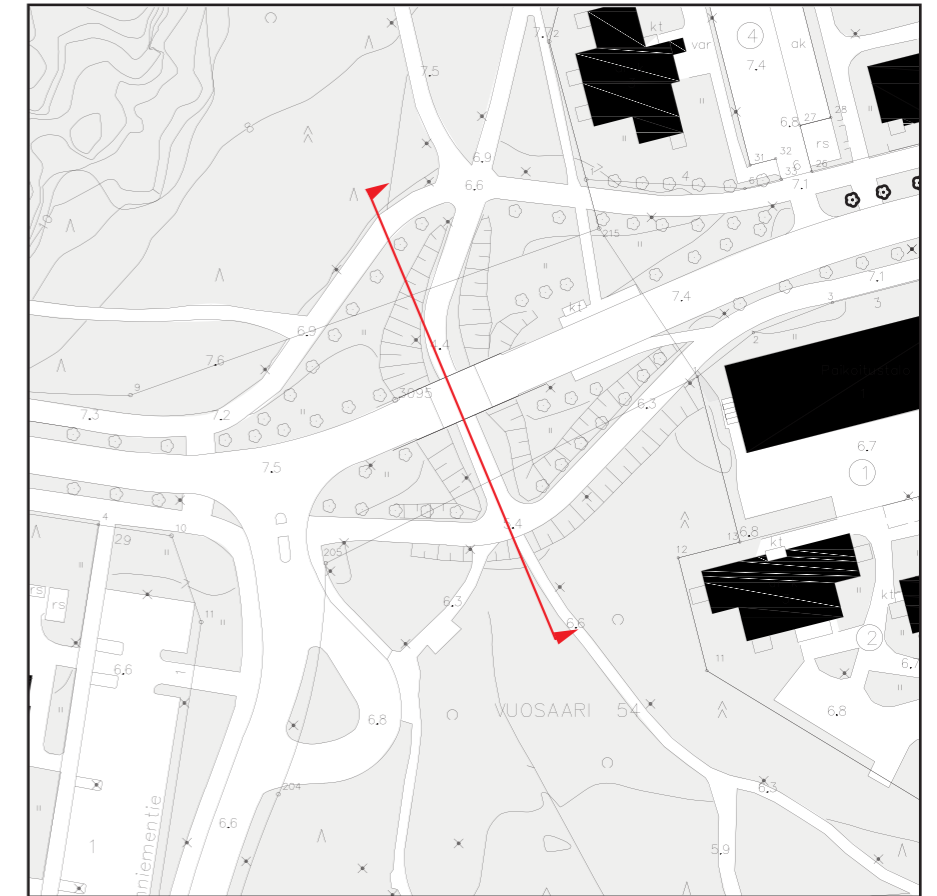

HARUSPUISTO - ISON KALLAHDEN PUISTO

Alikulkutunnelin kevyen liikenteen väylä on nostettavissa katutasolle.

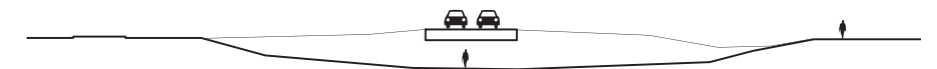

115

POHJAVEDENPUISTO - ULLAKSENPUISTO

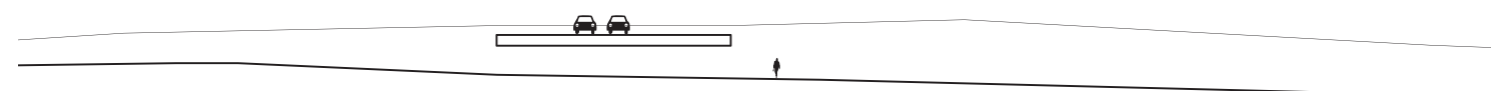
Alikulkutunneli on mahdollista täyttää, mutta laajalle levittäytyneenä maastonmuotoiluna haastava.

Periaateleikkaus Pohjaveden puisto - Isonkallahdenpuiston alikulku

116

Periaateleikkaus Haruspuisto - Rysäpuisto alikulku

KUVALÄHTEET

